

*Cēsu
Centrālās bibliotēkas
pārskats par darbu
2020. gadā*

Satura rādītājs

Cēsu Centrālās bibliotēkas pārskats par reģiona bibliotēku darbu 2020. gadā	4
Kopsavilkums	4
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku tīkla raksturojums	7
1.1. Apkalpošanas reģions	7
1.2. Izmaiņas reģiona bibliotēku darbībā pārskata periodā	8
1.3. Ārējie apkalpošanas punkti reģionā	8
1.4. Bibliotēku akreditācija	8
2. Finansiālais nodrošinājums	9
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	10
4. Personāls	10
4.1. Darbinieku skaits. Izglītība	10
4.2. Apbalvojumi un pateicības	13
4.3. Finansējums personāla attīstībai	13
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	14
5.1. Cēsu Centrālajā bibliotēkā	14
5.1.2. E-grāmatu bibliotēka	16
5.1.5. Cēsu CB ārējie apkalpošanas punkti	17
5.2. Reģiona bibliotēkās	17
5.2.1. Pamatrādītāji	17
5.2.2. Ārējie apkalpošanas punkti reģionā	18
5.2.3. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	19
5.2.4. Problēmas un risinājumi bibliotēku pakalpojumu un pieejamības jomā	20
6. Krājums	21
6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija	21
6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	22
6.3. Rekatalogizācija	22
6.4. Krājuma pārbaudes	22
6.5. Krājuma rādītāji	23
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	24
7.1. Cēsu reģiona novadu bibliotēkās	24
7.2. Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā	27
7.2.1. Statistikas rādītāji	28
7.2.2. Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana	29
7.2.3. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	29

7.2.5. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums	37
7.2.6. Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	38
8. Novadpētniecība	39
8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes	39
8.2. Sadarbība novadpētniecības jomā.....	39
8.3. Konsultatīvais darbs ar pagastu bibliotēku darbiniekiem.....	40
8.4. Novadpētniecības krājums	41
8.5. Novadpētniecības bibliogrāfiskais darbs.....	43
8.6. Novadpētniecības resursu digitalizācija	44
8.7. Novadpētniecības darba popularizēšana	45
8.8. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības.....	47
9. Projekti reģiona bibliotēkās.....	49
10. Publicitāte. Pasākumi.....	50
10.1 Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem.	50
10.3 Veiksmīgākie bibliotēkas popularizējošie pasākumi.....	57
10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi.....	62
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	63
11.1. Cēsu CB sadarbības partneri.....	63
11.2. Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka - novada pašvaldības atbalsta punkts.....	63
11.3. CB Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) darbs	64
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	65
12.1. Semināri atskaites gadā	65
12.2. Profesionālie pieredzes braucieni – nenotika	65
12.4. Konsultatīvais atbalsts un apmācības izglītības iestāžu bibliotēkām	66
12.5. Sadarbība ar citām iestādēm.....	66
Veiksmes stāsts	67

Cēsu Centrālās bibliotēkas pārskats par reģiona bibliotēku darbu 2020. gadā

Pārskatā ir sniegtas ziņas par svarīgākajiem darba rādītājiem un notikumiem Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās kopumā un Cēsu Centrālajā bibliotēkā atsevišķi atskaites gadā.

Saīsinājumi:

ATR – Administratīvi teritoriālā reforma

CB – Centrālā bibliotēka

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

VKKF – Valsts Kultūrkapitāla fonds

ESIP – Eiropas Savienības informācijas punkts

EKG – Eiropas kultūras galvaspilsēta

Pārskatu sastādīja CB darbinieki:

Direktore **Natālija Krama**

Direktores vietniece **Skaidrīte Daņilēviča**

Metodiskā darba vadītāja **Zaiga Eglīte**

Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītājas p. i. **Inta Zaksa**

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja **Aija Lauberga**

Novadpētniecības speciālistes **Ināra Elbrete** un **Elīna Riemere**

Sabiedrisko attiecību speciāliste **Krista Annija Lauberga**

Periodikas lasītavas un ESIP informācijas punkta vadītāja **Ineta Kļaviņa**

Lietvede **Valdone Priedīte**

Par pārskata noformējumu gādāja noformētāja **Māra Grīnvalde**

Kopsavilkums

1. **Pandēmija**, bibliotēku ierobežotie darba laiki, nerealizētie pasākumi un ierobežotās apkalpošanas iespējas izraisīja to, ka gandrīz visi bibliotēku statistikas rādītāji atskaites gadā ir ar mīnus zīmi. *Sīkāk par to lasīt pārskata nodaļās Nr. 5.,7.,10.*

Par iedzīvotāju apkalpošanas nodrošināšana grafiku Centrālajā bibliotēkā COVID pandēmijas laikā un E-pakalpojumiem *lasīt pārskata 5.1. nodaļā*

Ar plus zīmi – virtuālais apmeklējums, kas norāda uz to, ka bibliotēkas veiksmīgi piedāvā pakalpojumus attālināti, konsultē interesentus un tie prot šos pakalpojumus izmantot, apmeklējot bibliotēku tīmekļa vietnes. Šis laiks deva iespēju mērķtiecīgi pilnveidot un popularizēt e-pakalpojumus, tādējādi bibliotēkas apmeklētājiem nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu attālinātu bezmaksas pakalpojumu pieejamību.

Pateicoties brīvpiekļuves saturam, ko piedāvā/piedāvāja LNB Digitālā bibliotēka, izdevniecība “Žurnāls Santa” www.manizurnali.lv, 3td e-GRĀMATU bibliotēka un datubāzes *Letonika.lv*, *BiblioRossica*, *BiblioPlanet* un *Non-fiction library*, bibliotēka dalījās arī informācijā par šīm bezmaksas tiešsaistes iespējām.

**Secinājums viennozīmīgs:
sabiedrība bez bibliotēkām negrib un nevar iztikt!**

Plānotie lieli pasākumi Cēsu Centrālajā bibliotēkā, **kas nenotika**:

- **Digitālā nedēļa martā**, kurā bija plānotas bezmaksas individuālas lietotāju konsultācijas:
 - ✓ VID attaisnoto izdevumu iesniegšana;
 - ✓ pensiju 2. līmeņa kapitāla novēlēšana;
 - ✓ fotoattēlu un videoklipu importēšana no tālruņa uz datoru;
 - ✓ tastatūras īsinājumaustiņi jeb kombinācijas.
 - Bezmaksas apmācības “Interneta ABC”
 - **Bibliotēku nedēļa aprīlī**, kurā bija plānoti pasākumi bērniem un pieaugušajiem par tēmu: Cēsis – bezatkritumu pilsēta, ko tas nozīmē?
 - **Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference oktobrī**, kuras tēma - “Nākotnes bibliotēka”. Konferencēs norisei tika piesaistīti tādi speciālisti kā LNB Bibliotēku attīstības centra galvenā speciāliste Māra Jēkabsons, LCB Ģimenēs digitālo aktivitāšu centra vadītāja Aiga Vihmane – Semjonova, Ogres CB direktore Jautrīte Mežjāne un RTU Cēsu studiju un zinātnes centra direktors Armands Sīlītis. Ja tiks atcelti epidemioloģiskie ierobežojumi, plānotā konference varētu notikt 2021. gada rudenī.
 - Reģiona bibliotēku darbinieku **pieredzes brauciens uz Somijas bibliotēkām jūlijā**
 - Reģiona novada publisko un skolu bibliotēku darbinieku plānotie profesionālie **semināri**. Notika tikai 1 mācību seminārs un 1 svētku seminārs klātienē. *Par to lasīt pārskata 12. nodaļā*
 - Pārstāja darboties Cēsu CB lasītāju klubīņš
2. **Neplānots pasākums**, kas notika laikā, kad bibliotēkas bija apmeklētājiem slēgtas – Cēsu CB krājuma **inventarizācija**. No aprīļa sākuma līdz 20. aprīlim tika veikta krājuma rediģēšana, nolietoto un nevajadzīgo eksemplāru norakstīšanu, bet no 20. aprīļa līdz 12. maijam visi darbinieki iesaistījās krājuma vienību skenēšanā, kas tika paveikts 3 nedēļās.
3. Cēsu CB novadpētniecības speciālistes veikušas apjomīgu darbu **novadpētniecības materiālu digitalizācijā**. Bibliotēkas tīmekļa vietnē tapusi arī jauna sadaļa “Digitālās izstādes”. *Vairāk lasīt pārskata atskaitē par novadpētniecības darbu sadaļās 8.6. un 8.7.*
4. **Jauninājumi bibliotēkas mājaslapā 2020. gadā**:
- bibliotēkas vēsture iztulkota un publicēta [angļu valodā](#)
 - piedāvājumu saraksts papildināts ar iespēju [kļūt par reģistrētu bibliotēkas lietotāju attālināti](#), aizpildot reģistrācijas veidlapu
 - mājaslapas sadaļā “Pakalpojumi – piedāvājumu saraksts” atsevišķi izcelti “Elektroniskie pakalpojumi”
 - ieviesta [“Digitālo izstāžu”](#) sadaļa.

5. Veiksmīgākie pasākumi CB

- **izlaušanās spēle** (*escape room*) bibliotēkas pagrabā “Dzejas detektīvs”, kas tapa sadarbībā ar izlaušanās spēļu veidošanas lietpratēju Mārci Bogdanovu no Valmieras. *Vairāk lasīt pārskata nodaļā 10.3*
- **16 literārās stundas** par godu Raiņa un Aspazijas jubilejām “Dzejo ar Raini un Aspaziju”, kuru laikā Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja iepazīstināja ar Raiņa un Aspazijas dzīves interesantajiem faktiem, kā arī sniedza katram bērnam iespēju, saņemot Raiņa vai Aspazijas dzejas divrindi, apmēram 15 minūšu laikā papildināt to ar savām dzejas rindām. *Vairāk lasīt pārskata nodaļā 7.2.3.*

6. Reģiona novadu pašvaldību publisko bibliotēku akreditācija

Vairāk lasīt pārskata nodaļā 1.4

7. Gatavošanās Administratīvi teritoriālajai reformai (ATR)

Jau 2020. gada sākumā Cēsu novada pašvaldības priekšsēdētājs aicināja mūs, kā CB, tā reģiona pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekus nopietni pārdomāt par optimālo variantu, kā nākamā lielā Cēsu novada bibliotēkas dzīvos un strādās pēc ATR. Gada laikā esam ar bibliotekāriem par šo jautājumu runājuši kā klātienē, tā attālināti, analizējot iespējamās, bibliotēkām draudzīgākos pārvaldības modeļus un rezultātā vienprātīgs lēmums – tā būs bibliotēku apvienošanās jeb centralizācija, kad CB – galvenā bibliotēka, pagastu bibliotēkas – struktūrvienības ar saviem nodalītiem budžetiem. CB pārvaldībā bibliotēku personāls, viss bibliotēku finansējums, izņemot ēku uzturēšana, kas paliek vietējo administratīvo pārvalžu pārziņā. Šo moduli esam prezentējuši visiem novadu pašvaldību vadītājiem un iebildumu no viņu puses nav.

8. Veiksmīgākie pasākumi citās reģiona bibliotēkās.

Vairāk lasīt pārskata sadaļā Veiksmes stāsts

“Brīvdabas kinovakari pie Rīdzenes bibliotēkas”

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku tīkla raksturojums

1.1. Apkalpošanas reģions

Cēsu reģiona **8 novados** pavisam ir **50** bibliotēkas, kurām Cēsu Centrālā bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs:

26 publiskās bibliotēkas

24 izglītības iestāžu bibliotēkas

2020. gadā tika atkārtoti noslēgti sadarbības līgumi ar 7 novadu - Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas pašvaldībām.

Bibliotekāro pakalpojumu nodrošinājums un esošais bibliotēku tīkls reģionā visumā ir apmierinošs.

Cēsu novads

(iedzīvotāju skaits novadā **17772**)

Cēsu novada teritorijā ir **1 pilsēta** un **1 pagasts** :

Cēsu pilsēta (iedz. skaits – 16283)

Vaives pagasts (iedz. skaits – 1489)

Cēsu novadā pavisam ir **13 bibliotēkas**:

t.sk. **3 publiskās bibliotēkas:**

Cēsu Centrālā bibliotēka

Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka

Vaives pagasta Rāmuļu bibliotēka

Abas Vaives pagasta publiskās bibliotēkas darbojas kā patstāvīgas bibliotēkas, tās ir reģistrētas Bibliotēku reģistrā, taču tās ir arī kā CB struktūrvienības, to budžets ir nodalīts, taču to amatu vienības iekļautas CB amatu vienības vienību sarakstā. Abu bibliotēku darbinieces ir CB padotībā.

Vispārīzglītojošo un profesionālo skolu bibliotēkas ir savu izglītības iestāžu padotībā, taču CB tām ir metodiski konsultatīvais centrs.

8 vispārīzglītojošo skolu bibliotēkas:

DA Cēsu Valsts ģimnāzijas b-ka

Cēsu Valsts ģimnāzijas b-ka

Cēsu pilsētas vidusskolas b-ka

Cēsu 1. pamatskolas b-ka

Cēsu 2. pamatskolas b-ka

Cēsu Pastariņa skolas b-ka

Cēsu internātpamatskolas – rehabilitācijas centra b-ka

Vaives pagasta Rāmuļu pamatskolas b-ka

1 profesionālo skolu bibliotēka:

Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas bibliotēka

Novada iedzīvotājus, kuriem ir redzes problēmas, Cēsīs apkalpo **v/a Latvijas neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiāle**, kura oficiāli nav Centrālās bibliotēkas padotībā, taču sadarbība starp bibliotēkām notiek – Neredzīgo biedrības bibliotēkas vadītāja apmeklē CB organizētos seminārus.

1.2. Izmaiņas reģiona bibliotēku darbībā pārskata periodā

Publisko bibliotēku sektorā:

Aizvadītajā gadā tika reorganizētas 2 publiskās bibliotēkas Raunas novadā - Gatartas un Rozes bibliotēkas. Raunas novada Rozes bibliotēka izveidota par Raunas pagasta bibliotēkas nodaļu un Drustu pagasta Gatartas bibliotēka par Drustu pagasta bibliotēkas nodaļu. Rozes bibliotēkas vadītāja pārcelta uz Raunas pagasta bibliotēku par vadītāju, līdz ar to šajā bibliotēkā strādā 2 darbinieces un 1 x nedēļā tiek apkalpoti cilvēki Rozes nodaļā. Gatartas bibliotēkas vadītāja pēc reorganizācijas strādā šajā pat bibliotēkā uz 0.5 slodzi, kas nu jau ir Drustu pagasta bibliotēkas nodaļa, apkalpojot Gatartas iedzīvotājus.

Profesionālo skolu sektorā:

Reorganizēta bibliotēka Vidzemes tehnoloģiju un dizaina tehnikumā, tā pārveidota par metodisko centru. Grāmatu krājums saglabāts un audzēkņiem pieejams, taču kā bibliotēka tā vairs neskaitās. Tā bija tehnikuma vadības iniciatīva.

1.3. Ārējie apkalpošanas punkti reģionā

Reģionā darbojas **5 ārējie lasītāju apkalpošanas punkti**, tas ir par 1 punktu mazāk, kā iepriekšējā gadā. Nolikvidēts ārējās apkalpošanas punkts Pārgaujas novada Raiskuma pagasta Kūdumā.

Darbojās : Cēsu pilsētas pansionātā, Pārgaujas novada Stalbes pagasta Rozulā, Raunas novada Drustu pagasta Gatartas pansionātā, Priekuļu novada Veselavas pagasta bērnudārzā un Veselavas pagasta medpunktā.

1.4. Bibliotēku akreditācija

2020. gada 29., 30. jūlijā notika pašvaldību publisko bibliotēku akreditācija. Akreditācija šoreiz notika netradicionālā, bet šim laikam piemērotā formā - attālināti Microsoft Teams platformā. Bibliotēku vērtēšanā piedalījās komisija: Rīgas Centrālās bibliotēkas direktores vietniece Doloresa Veilande un Limbažu galvenās bibliotēkas direktore Dzintra Dzene. Piedalījās arī Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā referente Vanda Bērziņa.

Komisijas locekles pirms tam iepazinās ar iesūtītajiem bibliotēku akreditācijas dokumentiem un darba aprakstiem un bija gatavas tikties ar katru bibliotēkas vadītāju, uzdotot jau konkrētus viņam sagatavotus jautājumus par procesiem, kas noris attiecīgajā bibliotēkā. Sarunas laiks vienai bibliotēkai – 20 minūtes. Jāsaka, ka bibliotekāres bija gana satrauktas, jo baidījās kaut ko nepateikt, sajaukt utt. Taču, pateicoties komisijas locekļu labvēlīgajai un uz izpratni vērstajai attieksmei, veidojās konstruktīvas sarunas un uzklusīti arī ieteikumi bibliotēku darbības uzlabošanai. Komisijas locekles jau visās bibliotēkās bija bijušas iepriekšējos gados, tā ka arī vizuāli zināja, par kādu bibliotēku ir runa. Rezultātā tika akreditētas visas 26 pagastu bibliotēkas, piešķirot tām vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Galvenie akreditācija komisijas ieteikumi bibliotēkām un pašvaldībām bibliotēku turpmākajam darbam:

- aktivizēt autorizācijas datu izsniegšanu
- atjaunot bibliotēkas datortehniku
- rakstiski fiksēt un apkopot aptauju rezultātus
- aktualizēt darbu ar abonētajām datubāzēm

2. Finansiālais nodrošinājums

Cēsu CB izdevumi

	2018	2019	2020	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	356959	354552	361610	7058
Darbinieku atalgojums (bruto)	209201	206665	217673	11008
Krājuma komplektēšana	17527	17483	17278	205

Cēsu CB finansiālais nodrošinājums visumā ir apmierinošs

Reģiona bibliotēku izdevumi

	2018	2019	2020	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	883292	1033446	821654	211792
Darbinieku atalgojums (bruto)	466038	459150	463916	4766
Krājuma komplektēšana	82077	81947	83813	1866

Pagastu bibliotēku izdevumi

	2018	2019	2020	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	526333	678894	460044	218850
Darbinieku atalgojums (bruto)	256837	252485	246243	6242
Krājuma komplektēšana	64550	64464	66535	2071

Reģiona bibliotēku kopējās izdevumu pozīcijas 2020. gadā salīdzinoši ar mīnusa zīmi, jo:

1. 2019. gadā notika apjomīgi remontu Pārgaujas novada Raiskuma pagasta bibliotēkā (jaunas telpas), Priekuļu novada Liepas pagasta bibliotēkā, Līgatnes novada Līgatnes pagasta bibliotēkā un Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā.
2. Atalgojuma finansējums samazinājies, jo, sakarā ar pandēmiju Amatas novada pašvaldība no 1. jūnija līdz 31. augustam bibliotēku darbiniekiem samazināja amata slodzes uz 0.75; Jaunpiebalgas pagastā likvidēta 1 amata vienība un Raunas pagasta bibliotēkā līdz 1. maijam strādāja 1 darbinieks.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Remontdarbi

Atskaites gadā bibliotēku remonts reģionā nav notikuši, jo pamatā – visi šie darbi ir sekmīgi veikti un tuvākajos gados, šķiet, tāda nepieciešamība arī var nebūt.

Iekārtas, aprīkojums

Lielākās problēmas ir tieši ar datortehniku, skaitliski tā ir pietiekamā daudzumā, taču lielākoties un tieši klientu datori – gados veci. No vecākajiem ir daži 2007. gada izlaiduma datori, liels skaits 2008., un 2009. gada datori. Jaunāki datori ir darbiniekiem, jo, ja ir pašvaldība piešķīrusi līdzekļus datoram, tad tas arī darbiniekam ticis.

Atskaites gadā CB iegādāti 2 jauni datori darbiniekiem, 1 multifunkcionālā iekārta, 1 lāzerprinteris un 1 svītrkodu printeris. Pagastos 1 jauns datortermināls iegādāts Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas bibliotēkai, 1 multifunkcionālā iekārta Pārgaujas novada Straupes bibliotēkai.

Reģiona bibliotēkās kopā ir **211 datori**, no tiem 61 darbiniekiem, 150 lasītāju datori.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

2021. gads būs pārejas gads, kad pēc Administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk ATR) mūsu reģiona 8 novadu publiskās bibliotēkas atkal tiks apvienotas vai centralizētas. Plānots, ka gada 2. pusē Cēsu novada pašvaldības IT nodaļas speciālisti veiks visu bibliotēku IT nodrošinājuma auditu, novērtēs situāciju un tiks sastādīts plāns bibliotēku IT tehnikas atjaunošanai.

4. Personāls

4.1. Darbinieku skaits. Izglītība

Cēsu CB darbinieki				
	Rindas kods	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze
Darbinieku kopskaits		24	23	1
Bibliotekāro darbinieku kopskaits		16	16	0
t.sk. sievietes		16	16	
t.sk. vīrieši				
no tiem ar bibliotekāro izglītību		11	11	
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)		1	1	
t.sk. ar bakalaura grādu		2	2	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		3	3	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)		4	4	
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni		1	1	
no tiem ar izglītību citās jomās		4	4	
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)				
t.sk. ar bakalaura grādu		3	3	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		1	1	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)				
no tiem zinātņu doktori				
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību		1	1	

no tiem ar pamatizglītību								
Profesionālā pilnveide (no 160 h)								
Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām								
	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	>= 80
SKAITS		2	4	1	4	5		
Pārējo darbinieku kopskaits						8	7	1
<i>t.sk. sievietes</i>						6	5	1
<i>t.sk. vīrieši</i>						2	2	
no tiem ar bibliotekāro izglītību						1	1	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>								
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>								
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>						1	1	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>								
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>								
no tiem ar izglītību citās jomās						3	3	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>								
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>						1	1	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>						2	2	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>								
no tiem zinātņu doktori								
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību						4	3	1
no tiem ar pamatizglītību								
Profesionālā pilnveide (no 160 h)								
Cita informācija						Kopā	siev.	vīr.
Brīvprātīgie						0		

Darbinieku kopskaits Centrālajā bibliotēkā nav mainījies;
nedaudz mainījies sastāvs: 3 darbinieki (1 bibliotekārais, 2 tehniskie) devušies pensijā, to vietā nākuši jauni darbinieki.

Reģiona bibliotēku darbinieki kopā								
	Rindas kods		Kopā		Pilna slodze		Nepilna slodze	
Darbinieku kopskaits			59		53		6	
Bibliotekāro darbinieku kopskaits			49		45		4	
t.sk. sievietes			49		45		4	
t.sk. vīrieši								
no tiem ar bibliotekāro izglītību			21		21			
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			1		1			
t.sk. ar bakalaura grādu			4		4			
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību			7		7			
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)			6		6			
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni			3		3			
no tiem ar izglītību citās jomās			16		14		2	
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			4		4			
t.sk. ar bakalaura grādu			5		5			
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību			4		4			
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)			3		1		2	
no tiem zinātņu doktori								
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību			12		10		2	
no tiem ar pamatizglītību								
Profesionālā pilnveide (no 160 h)								
	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	
SKAITS		5	7	4	18	14	1	
Pārējo darbinieku kopskaits					10		8	
t.sk. sievietes					7		6	
t.sk. vīrieši					3		2	
no tiem ar bibliotekāro izglītību					1		1	
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)								
t.sk. ar bakalaura grādu								
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību					1		1	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)								
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni								
no tiem ar izglītību citās jomās					3		3	
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)								
t.sk. ar bakalaura grādu					1		1	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību					2		2	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)								
no tiem zinātņu doktori								
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību					6		4	
no tiem ar pamatizglītību								
Profesionālā pilnveide (no 160 h)								
Cita informācija					Kopā		siev.	vīr.
Brīvprātīgie					0			

Reģiona bibliotēkās kopā bibliotekāro darbinieku skaits samazinājies par 2. Tas saistīts ar bibliotēku skaita samazinājumu Raunas novadā, kur Rozes un Gatartas bibliotēkas kļuva par Raunas un Drustu pagastu bibliotēku nodaļām vai pareizāk būtu - attālinātiem izsniegšanas punktiem.

Darbinieku profesionālais izglītības līmenis vērtējams kā **augsts**, jo:

- Nepieciešamās kompetences tiek papildinātas nepārtraukti – LNB, KISC, CB un citu organizāciju semināros,ursos, mācībās un pieredzes braucienos
- Kopējais bibliotekāro darbinieku skaits – **49**
no kuriem:
23 darbinieki (47 %) ar augstāko un vidējo profesionālo izglītību,
26 darbinieki (53%) ar izglītību citās jomās, no kuriem 14 *augstāk* ↑

4.2. Apbalvojumi un pateicības

Atskaides gadā **4** reģiona bibliotēku darbinieki saņēmuši atzinības par labu darbu:

1. **Raunas** novada Raunas pagasta bibliotēkas bibliotekāre **Ruta Pavasare** par nozīmīgu mūža ieguldījumu Raunas pagasta un bibliotēkas attīstībā saņēma *Kultūras ministrijas atzinības rakstu*
2. **Cēsu Centrālās bibliotēkas** Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā speciāliste **Inese Jankovska** par profesionālu un radošu darbu, par nozīmīgu ieguldījumu Cēsu centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas darba attīstībā un bērnu lasīšanas veicināšanā saņēma *Kultūras ministrijas atzinības rakstu*
3. Amatas novada **Nītaures** pagasta bibliotēkas vadītāja **Maira Prikule** saņēma *novada pašvaldības apbalvojumu "Amatas lepnums 2020"* nominācijā "Gada lepnums sabiedrībā" par aktīvu darbu vietējās sabiedrības saliedēšanā. Bibliotēkas vadītāja izveidojusi senioru biedrību.
4. **Cēsu Centrālās bibliotēkas** bibliogrāfe **Maira Jansone** par radošu darbu iedzīvotāju apkalpošanā un Cēsu bibliotēkas attīstībā saņēma Cēsu novada pašvaldības atzinības rakstu nominācijā *"Gada darbinieks 2020"*.

4.3. Finansējums personāla attīstībai

Finansējums profesionālajai pilnveidei, ko nodrošina reģiona pašvaldības, ir pietiekams. Ir atbalstīti gan dažādu līmeņu kursu, mācību, semināru apmeklējumi, gan kvalifikācijas celšanas kursi LNB Kompetenču centrā, gan mācības augstākajās vai vidējās profesionālajās mācību iestādēs, gan pieredzes braucieni, kas gan atskaides gadā pandēmijas dēļ tika pārcelts.

Kopā reģionā 43 bibliotekārie darbinieki apmeklējuši 110 dažāda līmeņa seminārus, konferences, mācības klātienē un attālināti.

Piemēram, daži nosaukumi no attālināti apmeklētajām mācībām:

- MS Excel izklājlapas un to pielietojums bibliotekārajā darbā (LNB Kompetenču centrs)
- Mana Latvija.lv. Dari digitāli (VARAM)
- Pārmaiņu vadīšana kultūras organizācijā. Vizuālie un hibrīdpasākumi. (Latvijas Nacionālais kultūras centrs)
- Būt līderim pārmaiņu laikā (Latvijas Nacionālais kultūras centrs)

- Ceļazīmes mediju lietošanā (LNB)
- Analītisko ierakstu veidošana saskaņā ar RDA (LNB)
- Digitālo prasmju uzlabošana (LNB)
- Praktiska nodarbība darbā ar *Google Drive* disku
- Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkas vadītāja Jana Sukure ieguva Bibliotēkzinātnes un informācijas speciālista 1. līmeņa profesionālo augstāko izglītību LKA Latvijas Kultūras koledžā
- Raunas novada Raunas pagasta bibliotēkas vadītāja Digna Soboļeva ieguva profesionālo kvalifikāciju "Bibliotekārs" apgūstot LNB Kompetenču centra 960 stundu programmu.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

5.1. Cēsu Centrālajā bibliotēkā

5.1.1. Pamatrādītāji

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	5800	5895	4754	19,4
<i>t. sk. bērni</i>	2039	1983	1525	23,1
Bibliotēkas apmeklējums	65 224	63 969	48 724	23,9
<i>t. sk. bērni</i>	18 070	18 566	11 727	36,9
Virtuālais apmeklējums	20 216	13 749	14 023	2,0
Izsniegums kopā	137 531	134 281	93 891	
<i>t. sk. grāmatas</i>	95 511	92 648	76 287	17,7
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	33 654	32 884	13 983	57,5
<i>t. sk. bērniem</i>	23 626	24 099	14 974	37,9
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	35,2	35,9	29,1	6,8
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	65,6	63,4	48,1	15,3
Iedzīvotāju skaits	16 488	16 394	16 283	111

Visi statistikas rādītāji jūtami samazinājušies, izņemot virtuālo apmeklējumu. Iemesls ir viens: pandēmija un tās ierobežojumu radītās sekas.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

2020. gadā Cēsu CB koronavīrusa izraisītās slimības "Covid-19" ietekmē saskārās ar mainīgu iestādes darba laiku, bibliotēkas apmeklētāju apkalpošanas kārtību, pakalpojumu piedāvājumu un pieejamību. Par izmaiņām bibliotēkas darba laikā un pakalpojumu sniegšanas kārtību iedzīvotāji tika informēti gan bibliotēkas un pašvaldības tīmekļa vietnēs, gan bibliotēkas informācijas stendos pie un iekš bibliotēkas *lasīt sadaļā nr.10. Publicitāte*

Lietotāju apkalpošanas un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana gada griezumā

Laiks	Pakalpojumi	Darba laiks
1. janvāris– 13. marts	Apmeklētājiem pieejami visi klātienē un attālinātie pakalpojumi.	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo Darbdienās 10.00–18.00; sestdienās 10.00–15.00
13. marts– 20. maijs	Lietotājiem pieejami attālināti bezmaksas pakalpojumi: ▪ piedāvājums kļūt par reģistrētu bibliotēkas lietotāju attālināti - jauns pakalpojums; ▪ iespēja lasīt e-grāmatas vietnē www.3td.lv; ▪ piekļuve tādām tiešsaistes datubāzēm kā BiblioRossica, BiblioPlanet, Non-fiction library un Letonika.lv; ▪ piekļuve LNB digitālajām kolekcijām (Periodika.lv, Grāmatu portāls); ▪ iespēja lasīt izdevniecības "Santa" 2019. gada žurnālus vietnē www.manizurnali.lv. Grāmatu apmaiņa nenotiek, tāpat arī citi klātienē pakalpojumi netiek nodrošināti. Lietotājiem izsniegto grāmatu un žurnālu lietošanas termiņš automātiski tiek pagarināts.	Saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī un Cēsu novada pašvaldības rīkojumu no 13. marta bibliotēka apmeklētājiem tiek slēgta
20. maijs – 10. jūnijs	Lasītāju atnestās grāmatas un žurnāli tiek ievietoti karantīnā uz 72 stundām un tikmēr nav pieejami citiem interesentiem. Drošības apsvērumu dēļ netiek atjaunota brīvpieeja krājumam Pieaugušo un Bērnu apkalpošanas nodaļās, Periodikas un Novadpētniecības lasītavās. Apmeklētājiem jāievēro konkrēti epidemioloģiskās drošības pasākumi un pakalpojumu saņemšanas noteikumi. No klātienē pakalpojumiem pieejama: ▪ grāmatu apmaiņa ▪ datoru izmantošana ▪ maksas pakalpojumu saņemšana (drukāšana, kopēšana, laminēšana un skenēšana) Lietotāji joprojām tiek aktīvi aicināti izmantot bezmaksas attālinātos pakalpojumus, jo īpaši, veikt grāmatu rezervāciju elektroniskajā kopkatalogā. Bibliotēkā saņemtos izdevumus ir iespēja atstāt arī grāmatu nodošanas kastē pie bibliotēkas.	Ievērojot Kultūras ministrijas apstiprinātā sanitārā protokola prasības, bibliotēka atsāk lietotāju apkalpošanu klātienē darbdienās 10.00–15.00 Saziņa ar bibliotēku un iepriekš rezervēto izdevumu saņemšana, vienojoties par konkrētu laiku, darbdienās tiek nodrošināta līdz plkst. 18.00.
10. jūnijs– 9. novembris	Atjaunota brīvpieeja krājumam. Lasītāju atnestās grāmatas un žurnāli tiek ievietoti karantīnā uz 72 stundām un tikmēr nav pieejami citiem interesentiem. Apmeklētājiem joprojām jāievēro konkrēti drošības pasākumi un pakalpojumu saņemšanas noteikumi. Apmeklētājiem pieejami visi bibliotēkas piedāvātie klātienē pamatpakalpojumi, taču lietotājiem bibliotēkas telpās atļauts uzturēties ne ilgāk par 30 minūtēm dienā. Ņemot vērā epidemiologu izvērtējumu par pieaugošiem "Covid-19" izplatības riskiem, no 9. novembra Latvijā tiek izsludināta ārkārtējā situācija. Bibliotēka turpina darbu, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus.	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo darbdienās 10.00–18.00; lasītava atvērta līdz plkst. 15.00 No 5. septembra līdz 9. novembrim bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo arī sestdienās 10.00–15.00
2.–21. decembris	No 2. decembra tiek slēgta lasītava. Citi klātienē pamatpakalpojumi lietotājiem ir pieejami. Maksimālais uzturēšanās laiks bibliotēkā joprojām ir 30 minūtes dienā! Apmeklētājiem joprojām jāievēro konkrēti epidemioloģiskās drošības pasākumi, piemēram, ja iepriekš mutes un deguna aizsega lietošana sabiedriskās iestādēs nebija obligāta bērniem līdz 13. gadu	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo darbdienās 10.00–18.00; lasītava tiek slēgta

	vecumam, tad tagad šī prasība neattiecas uz bērniem līdz 7 gadu vecumam.	
No 21. decembra	Ņemot vērā "Covid-19" straujo izplatību, bibliotēkas, tai skaitā Cēsu CB, tiek slēgtas. Grāmatu izsniegšana nenotiek. Pieejami tikai elektroniskie pakalpojumi. Ārpus bibliotēkas darba laika bibliotēkā saņemtos izdevumus ir iespēja atstāt grāmatu nodošanas kastē pie bibliotēkas.	Bibliotēka apmeklētājiem slēgta

5.1.2. E-grāmatu bibliotēka

2020. gadā lielu popularitāti pieaugušo auditorijas apmeklētāju vidū guva e-pakalpojumi, no tiem vispieprasītākā bija 3td e-GRĀMATU bibliotēka vietnē www.3td.lv. Šis piedāvājums kļuva ļoti pieprasīts, kolīdz grāmatu saņemšana bibliotēkā tika ierobežota. Pozitīvi vērtējama e-grāmatu bibliotēkas kolekcija, kas regulāri tiek papildināta ar jaunumiem. 3td e-GRĀMATU bibliotēkas struktūras ir vienkārša, tajā ir viegli orientēties un veikt nepieciešamās darbības – grāmatu meklēšanu, saņemšanu, grāmatzīmes ievietošanu u.c. **Paldies visiem šīs bibliotēkas veidotājiem!**

E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati Cēsu CB

	E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits	E-grāmatu bibliotēkas izsniegums
2019	169	559
2020	241	1343

Cēsu CB Autorizētie lietotāji

Autorizēti lietotāji 2018	Autorizēti lietotāji 2019	Autorizēti lietotāji 2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
1267	1254	1389	+ 10%

5.1.3. Cēsu CB SBA rādītāji

SBA	2018	2019	2020
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	40	26	27
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	735	646	644

5.1.4. Datubāzu izmantojums Cēsu CB

LETONIKA

	Skatījumi	Sesijas
Cēsu CB klients	277	86
Cēsu Centrālā bibliotēka	300	263
KOPĀ	577	349

NEWS

	Skatījumi	Sesijas
Cēsu Centrālā bibliotēka	199	199

5.1.5. Cēsu CB ārējie apkalpošanas punkti

Cēsu CB vienu reizi mēnesī veic lasītāju apkalpošanu **Cēsu pilsētas pansionātā**. 2020. gadā pansionātā koronavīrusa izraisītās slimības "Covid-19" dēļ tika izsludināta karantīna, kā rezultātā lasītāju apkalpošana klātienē tika liegta. Pansionāta iedzīvotāju – Cēsu CB lasītāju – apkalpošana (grāmatu apmaiņa) notika, sadarbojoties ar pansionāta sociālo darbinieku. Atskaides gadā reģistrēto lasītāju skaits – 17. Jāpiemin, ka šī ārējā apkalpošanas punkta lasītāji jau gadiem ir uzticīgi bibliotēkas lietotāji un ar nepacietību gaida ikmēneša bibliotekāra vizīti.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Personām ar īpašām vajadzībām bibliotēkā ir pieejams lifts, labierīcības 1. un 2. stāvā un tekstu palielināmā ierīce – video lupa. Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi pieejami un tiek nodrošināti visām sabiedrības grupām.

Informāciju par notikušajiem tematiskajiem pasākumiem pieaugušo auditorijai skatīt pārskata 10.3 sadaļā, par pasākumiem bērniem - 7.2.3 sadaļā.

5.2. Reģiona bibliotēkās

Novadu pagastu pašvaldību publisko bibliotēku darbība valsts pieņemto Covid-19 ierobežojumu laikā daudz neatšķīrās no CB darba grafikiem. Situācijas uz vietām gan bija dažādas, piemēram, visiem Amatas novada bibliotēku darbiniekiem no 1. aprīļa bija jāiet kārtējā atvaļinājumā, bet no 1. jūnija līdz 31. augustam šiem darbiniekiem tika samazināta darba slodze uz 0,75.

5.2.1. Pamatrādītāji

Reģiona bibliotēku pamatrādītāji kopā

	2018	2019	2020	+ vai -	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Lietotāju skaits	13528	13526	11221	2305	17,1
t. sk. bērni	4326	4013	3151	862	21,5
Bibliotēkas apmeklējums	153733	151859	122542	29317	19,4
t. sk. bērni	40490	39144	25208	13936	35,7
Virtuālais apmeklējums	27212	22972	29016	6044	26,3
Izsniegums kopā	289930	288986	241621	47365	16,4
t. sk. grāmatas	176926	174856	161538	13318	7,7
t. sk. periodiskie izdevumi	104063	104045	75770	28275	27,2
t. sk. bērniem	36239	37421	27098	10323	27,6
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	27,9	27,8	23,6		4,2
t. sk. bērni līdz 18 g.	49,5	44,6	37,0		7,6
Iedzīvotāju skaits	48431	48565	47494	1071	2,3

Pagastu bibliotēku pamatrādītāji

	2018	2019	2020	+ vai -	% salīdzinot ar iepř. gadu
Lietotāju skaits	7728	7631	6467	1164	15,3
<i>t. sk. bērni</i>	2302	2030	1626	404	20,0
Bibliotēkas apmeklējums	88509	87890	73818	14072	16,1
<i>t. sk. bērni</i>	22420	20587	13481	7106	34,6
Virtuālais apmeklējums	6996	9223	14993	5770	62,5
Izsniegums kopā	152399	154705	147730	6975	4,6
<i>t. sk. grāmatas</i>	81415	82208	85251	3043	3,7
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	70409	71161	61787	9374	13,2
<i>t. sk. bērniem</i>	12613	13412	12124	1288	9,7
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	24,2	23,0	21,7		1,3
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	40,8	34,7	32,2		2,5
Iedzīvotāju skaits	31943	31827	29722	2105	6,7

Virtuālais apmeklējums ar plus zīmi nozīmē tikai vienu – šajā sarežģītajā laikā bibliotekāri sekmīgi piedāvā iedzīvotājiem attālinātos pakalpojumus un iedzīvotāji, savukārt, prot tos izmanto

Reģiona bibliotēku SBA rādītāji

SBA	2018	2019	2020	+ vai -
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1491	1199	1270	71
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1472	1300	1318	18

Pagastu bibliotēku SBA rādītāji

SBA	2018	2019	2020	+ vai -
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1451	1173	1243	70
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	737	654	674	20

5.2.2. Ārējie apkalpošanas punkti reģionā

Reģionā darbojas **5 ārējie lasītāju apkalpošanas punkti**, tas ir par 1 punktu mazāk, kā iepriekšējā gadā. Nolikvidēts ārējās apkalpošanas punkts Pārgaujas novada Raiskuma pagasta Kūdmā.

Darbojās: Cēsu pilsētas pansionātā, Pārgaujas novada Stalbes pagasta Rozulā, Raunas novada Drustu pagasta Gatartas pansionātā, Priekuļu novada Veselavas pagasta bērnudārzā un Veselavas pagasta medpunktā.

5.2.3. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Cēsu reģiona kopkatalogā <https://cesis.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx> kopējais ierakstu skaits elektroniskajā katalogā ir **81700**. 2020. gadā elektroniskajā kopkatalogā ievadīti **1546** ieraksti. 2020. gadā no 53 reģiona bibliotēkām ar BIS ALISE strādā 48 bibliotēkas (27 publiskās bibliotēkas un 21 izglītības iestāžu bibliotēka). Kopkatogā iekļauti arī Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolas bibliotēkas un Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina *tehniskuma metodiskā centra krājumu un lietotāju dati*. Atskaides periodā reorganizētas 2 publiskās bibliotēkas – Raunas novada Rozes bibliotēka un Drustu pagasta Gatartas bibliotēka. Tās kļuvušas par Raunas pagasta un Drustu pagasta bibliotēku nodaļām.

Pagastu bibliotēkas aktīvi izmanto komplektēšanas, cirkulācijas un SBA moduljus. Pēc nepieciešamības tiek izmantots Kataloģizācijas modulis, papildinot elektronisko kopkatalogu ar jauniem datiem, veicot ienākušo resursu apstrādi. Skolu un pagastu bibliotēkas jaunus bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā neveido, dažas bibliotēkas nelielos apjomos importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Kataloģizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetizāciju, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī MARC ierakstu rediģēšanu veic reģiona galvenās bibliotēkas krājuma organizācijas nodaļas speciālisti. Krājuma organizācijas nodaļas speciālisti apmāca semināros un sniedz individuālas konsultācijas publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem BIS ALISE moduljos.

Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs ir pieejams lietošanai no dažādām mobilām ierīcēm. Autorizētiem lietotājiem ir nodrošināta izdevumu pasūtīšana/rezervēšana un izdevumu nodošanas termiņu pagarināšana internetā. Grāmatas un citus materiālus ir iespējams pasūtīt no jebkuras reģiona bibliotēkas. Pieaudzis ir autentificēto lietotāju kopkataloga izmantošanas skaits, kas arī ietekmē populārāko darbību (izdevumu pasūtīšanu un termiņu pagarināšanu) lietošanu. Arvien aktīvāk tiek izmantots pakalpojums e-grāmatu bibliotēka. Jāatzīmē, ka e-grāmatu lasītāju pieaugumu veicinājusi arī Covid-19 ierobežošanas nolūkos vairākkārt izsludinātā ārkārtējā situācija, kuras laikā slēgtas publiskās bibliotēkas, tādējādi liedzot lasītājiem saņemt grāmatas klātienē. Toties piekļuve 3td bibliotēkai viedierīcē vai datorā ir nodrošināta ikvienam interesentam no jebkuras vietas, kur vien pieejams interneta pieslēgums.

WebPac apmeklētība 2020. gadā:

Visi lietotāji: **174 706** apmeklējumi.

Autentificētas sesijas: **5627** apmeklējumi.

Meklēti izdevumi izmantojot mobilo aplikāciju: **5358**.

E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati reģiona bibliotēkās kopā

		E-grāmatu bibliotēkas izsniegums
2019	391	1343
2020	410	1902
+ vai -	19	559

Reģiona bibliotēku autorizētie lietotāji

Autorizēti lietotāji 2018	Autorizēti lietotāji 2019	Autorizēti lietotāji 2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
2122	2174	2063	5,1

BIS ALISE izmantošana reģionā

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Biblio tēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2020)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2020)
			Cirkulācija	SBA	Komplek- tēšana		
Cēsu reģiona novadu bibliotēkas	53	48	48	35	48	2063	2638
Publiskās bib- liotēkas	27	27	27	27	27		
Izglītības iestāžu bibliotēkas	26	21	21	8	21		

5.2.4. Problēmas un risinājumi bibliotēku pakalpojumu un pieejamības jomā

2020. gadā lielākais izaicinājums lietotāju apkalpošanā bija bibliotēkas mainīgais darba laiks un nepastāvīgais klātienē pakalpojumu piedāvājums. Pirmās valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā bibliotēku lietotāji bija jāiedrošina izmantot attālinātās pakalpojumus, kā arī jāsniedz praktiskas instrukcijas to lietošanā. Rudenī, kad valstī atkārtoti tika izsludināta ārkārtējā situācija, izmaiņas bibliotēku ikdienas darbā bija pašsaprotamas.

Sākotnēji bibliotēkas slēgšana uz nenoteiktu laiku radīja vairākas neērtības, taču pielāgojoties valstī esošajai situācijai un ievērojot vīrusa izplatības mazināšanas noteikumus, tika rasti alternatīvi risinājumi bibliotēkas pakalpojumu piedāvājumā. Ārkārtēja situācija devusi iespēju operatīvi pārorganizēt lietotāju apkalpošanas darbu, turpinot piedāvāt kvalitatīvu un saturiski daudzveidīgu attālināto piedāvājumu klāstu. Komunikācija ar bibliotēkas lietotājiem 2020. gadā bijusi sekmīga, jo lielākoties cilvēki ir saprotoši, pielāgojas pārmaiņām un izrāda iniciatīvu, lai noskaidrotu, kā saņemt sev interesējošo pakalpojumu. Mācījušies esam visi, kā bibliotekāri, tā bibliotēkas lietotāji.

**Būtiska atziņa par 2020. gadu:
sarežģīts un trauksmes pilns gads, bet skaidrs ir viens -
bez bibliotēku pakalpojumiem un bez labas grāmatas cilvēki dzīvot negrib!**

Kad valstī tika ieviesti stingrie ierobežojumi, kad slēdzām arī bibliotēku, daudzi iedzīvotāji bija pārsteigti un pat sašutuši – kā tad tā, arī bibliotēkas slēgtas?! Bet kā bez bibliotēkas? Ko mēs lasīsim? Kur kopēsim un skenēsim? Bibliotēku nozīme nemazinās, tā aizvien vēl pieaug.

6. Krājums

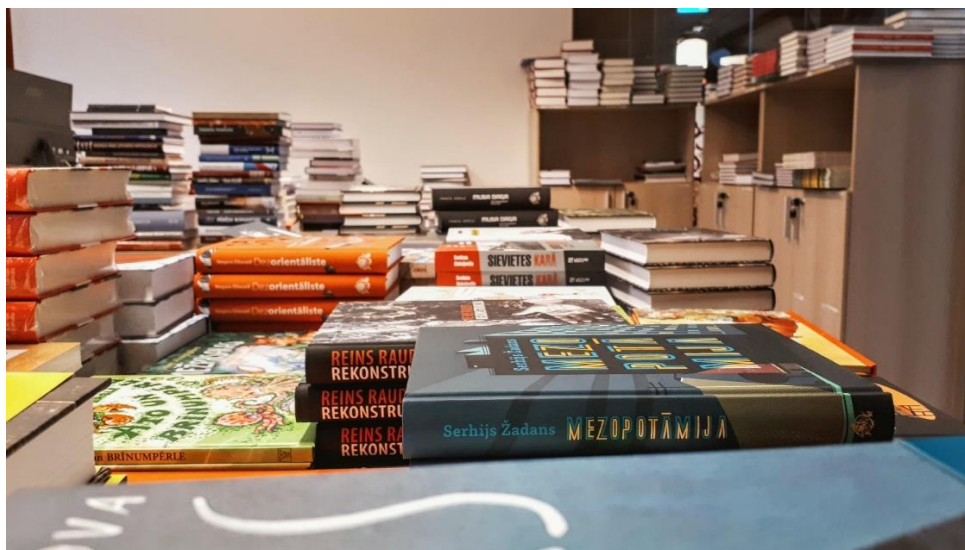
6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija 2020. gadā tika veikta saskaņā ar **“Cēsu Centrālās krājuma attīstības politiku 2016. - 2020. gadam”**. Krājuma attīstības dokumentā noteiktie kritēriji tika ievēroti, arī izstrādātie plāni izpildīti. 2021. gadā tiks izstrādāta jauna komplektēšanas politika, ņemot vērā novadu reformas rezultātā izveidojušos situāciju bibliotēkās un finansiālo situāciju.

Krājuma komplektēšanas prioritātes 2020. gadā bija izdevniecību piedāvājuma izpēte, izdevumu atlase un iegāde, īpaši pievēršot uzmanību latviešu oriģinālliteratūrai, bērnu un jauniešu grāmatām, novadpētniecībai un uzzīņu literatūrai, krājuma papildināšana ar bibliotēkā trūkstošo un lietotāju pieprasīto literatūru.

2020. gada nogalē, pateicoties KM un LNB atbalstam projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām”, decembra sākumā Cēsu CB saņēma 1234 (305 nosaukumus) grāmatu eksemplārus 11 169.71 EUR vērtībā. Šīs grāmatas tika sadalītas visām Cēsu reģiona 8 novadu publiskajām bibliotēkām.

Paldies!

Projekta ietvaros bibliotēku krājumi tika papildināti ar daudzveidīgu un kvalitatīvu Latvijas izdevēju produkciju, veicinot grāmatniecības un izdevējdarbības attīstību, sniedzot būtisku atbalstu autoriem, tulkotājiem un citiem grāmatniecības nozarē iesaistītajiem radošo profesiju pārstāvjiem Covid-19 krīzes laikā.

6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Cēsu CB

	2018	2019	2020	+ vai -
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	17527	17483	17506	23
<i>t. sk. grāmatām</i>	13843	13781	14149	368
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	4747	4226	3073	1153
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3684	3702	3357	345
Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju	1,34	1,35	2.04	0,69
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	22199	22223	33282	11059

Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, ir stabils un finansiālais nodrošinājums uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā atbilst MK noteikumiem.

Reģiona bibliotēkās kopā

	2018	2019	2020	+vai-
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	82077	81947	83813	1866
<i>t. sk. grāmatām</i>	59637	59228	61665	56437
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	22395	22719	22002	717
Finansējums krājumam uz 1 iedz.	1.86	1.87	2.93	1.06
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	90331	91253	161333	70080

6.3. Rekatalogizācija

Rekatalogizācija Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās tika pabeigta 2014. gadā. Izglītības iestāžu bibliotēkās rekatalogizācijas process ir pabeigts Cēsu, Priekuļu, Pārgaujas, Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas novados. Rekatalogizācijas process turpinās Amatas un Raunas novadu skolās. Sakarā ar novadu reformu Raunas novads tiks pievienots Smiltenes novadam. Rezultātā vislielākā uzmanība un pūles būs nepieciešams veltīt Amatas novada skolām, kā arī veikt pārliecināšanas darbu par BIS Skolu ALISE ieviešanu Līgatnes novada vidusskolas un Amatas novada Zaubes pamatskolas bibliotēkās. No 21 izglītības iestāžu bibliotēkām process vēl turpinās 5.

6.4. Krājuma pārbaudes

Krājuma pārbaudes (inventarizācijas) pārskata periodā tika veiktas 4 bibliotēkās: Cēsu Centrālajā bibliotēkā, Raunas novada Drustu bibliotēkā un tās struktūrvienībā Gatartas nodaļā un 2 izglītības iestāžu bibliotēkās (Priekuļu novada Liepas pamatskolas bibliotēkā un Jaunpiebalgas vidusskolas bibliotēkā). Krājuma inventarizācijas tiek veiktas Cēsu CB krājuma organizācijas nodaļas speciālistu vadībā.

Inventarizācijas procesā veiktas šādas darbības:

- plauktā esošo eksemplāru svītrkodu skenēšana failos;
- inventarizācijas datu apstrāde BIS ALISE;
- inventarizācijas datu apkopošana;
- inventarizācijas dokumentu sagatavošana.

Secinājumi: Kopš ieviesta BIS ALISE, inventarizācijas notiek regulāri un raiti. Krājumi ir sakārtoti atbilstoši MK noteikumiem un atbilstoši grāmatvedības prasībām. Jāatzīmē, ka šīs jau bija 2. inventarizācijas ar BIS ALISE moduli "Inventarizācija".

6.5. Krājuma rādītāji

Cēsu CB

	2018	2019	2020	+ vai -
Jaunieguvumi kopā	3695	3514	4453	939
<i>t. sk. grāmatas</i>	2306	2189	3217	1028
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	460	516	646	130
<i>t. sk. bērniem</i>	1221	642	1029	387
Izslēgtie dokumenti	1715	1093	8315	7222
Krājuma kopskaits	71 746	74 167	70 305	3862
Grāmatu krājuma apgrozība	1,52	1,55	1.33	0,22
Periodisko izdevumu apgrozība	4,19	3,66	1.55	2.11

Reģiona bibliotēkās kopā

	2018	2019	2020	+ vai -
Jaunieguvumi kopā	20582	21318	39363	18045
<i>t. sk. grāmatas</i>	8601	8265	24667	16402
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	4544	2701	2465	236
<i>t. sk. bērniem</i>	3061	2258	5059	2801
Izslēgtie dokumenti	16967	28036	40357	12321
Krājuma kopskaits	280905	274187	273193	994
Grāmatu krājuma apgrozība	0.72	0.74	0.86	0.12
Periodisko izdevumu apgrozība	2.94	2.72	1.91	0.81

Komplektējot bibliotēkas krājumu, galvenā vērība tiek veltīta latviešu un cittautu daiļliteratūrai. Pieprasītāko autoru darbi tiek pirkti vairākos eksemplāros. Tiek komplektēti bērnu un jauniešu literatūra, kā arī dažādas spēles brīvā laika pavadīšanai, visi izdevumi, kas saistīti ar Cēsu pilsētu, novadu un reģionu.

2020. gadā no Cēsu CB krājuma izslēgti 8315 eksemplāri. 2020. gadā notika arī krājuma pārbaude, kā rezultātā tika atlasīti bojātie, neaktuālie izdevumi, kā arī dubleti, kurus atdeva citām bibliotēkām krājuma papildināšanai. Sakarā ar COVID-19 situāciju liela uzmanība reģiona bibliotēkās tika veltīta krājuma kvalitātei, rediģēšanai un norakstīšanai.

Reģionā kopā 2020. gadā tika norakstīts 40357 krājuma eksemplāru.

Strādājot pie krājuma fiziskās kvalitātes uzlabošanas, daļa – kā fiziski nolietotas grāmatas norakstītas, daļa - samainītas pret lietotāju dāvinātajām grāmatām, rezultātā daudzi simti bibliotēkas nolietoto un bojāto eksemplāru tika apmainīti pret izdevumiem labākā stāvoklī.

**Mēs daudz ko esam arī apguvuši, pateicoties Covid-19 krīzei.
Mēs bijām spiesti pārskatīt no jauna mūsu vecos ieradumus un saprast,
ka mūs gaida daudz interesantu lietu. Covid-19 pandēmija ir pārvērtusi
daudzas mūsu pārlicības un ir piespiedusi mūs no jauna atklāt savu dzīvi,
savu darbu un - galu galā - arī sevi. Šīs pārmaiņas ir būtiski ietekmējušas ikvienu cilvēku.
Daudzos atklājās neparasts radošums; esam bijuši spiesti pielāgoties tādiem strādāšanas
apstākļiem un veidiem, kas vēl pirms pandēmijas būtu likušies neiespējami. Tomēr mēs
dzīvojam pasaulē, kurā katram ir atšķirīgas prasmes, un bibliotēkas ir lielisks palīgs
šo prasmju apguvē, mācoties pašiem un mācot citiem**

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

7.1. Cēsu reģiona novadu bibliotēkās

(īss ieskats)

Cēsu Centrālā bibliotēka (turpmāk CB) ir reģiona galvenā bibliotēka un metodiskais centrs 8 novadu 26 pašvaldību publiskajām un 24 izglītības iestāžu bibliotēkām.

Semināri

2020. gadā pandēmijas ierobežojumu dēļ CBklātienē notika tikai 1 mācību seminārs reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem, kurā tika izskatīti jautājumi, kas attiecās kā uz darbu ar pieaugušo, tā arī bērnu auditoriju:

- Aktualitātes bibliotēku darbā
- Lekcija “Ikviens darbs var būt ideāls”
- Statistika BIS Alise

Notika arī 1 ikgadējais reģiona publisko bibliotēku darbinieku svētku seminārs, kurā tika godināti darba jubilāri, baudīts svētku koncerts un pacilātā gaisotnē baudīts svētku mielast. Šajā seminārā piedalījās arī pieaicinātie novadu pašvaldību vadītāji, kuri sveica savus bibliotekārus.

Pasākumi, lasītveicināšanas programmas

Tāpat kā iepriekš, arī 2020. gadā vislielāko popularitāti bibliotēkās guvusi “*Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija*”. 2020. gadā tajā iesaistījušas 20 publiskās un 7 skolu bibliotēkas no Cēsu reģiona, programmai piesaistot **613 dalībniekus**. Lai piesaistītu un nezaudētu bērnu interesi par bibliotēkām, darbiniekiem jābūt kompetentiem, radošiem, saprotošiem un atsaucīgiem. Arī 2020. gadā bija liela atsauce dalībai Nacionālajā Skaļās lasīšanas sacensībā. Kopumā reģionālajā finālā piedalījās **21 dalībnieks**.

Reģiona bibliotekāri ir organizējuši dažādus pasākumus, ievērojot valstī noteiktos ierobežojumus ārkārtējās situācijas laikā. Kopumā 2020. gadā Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās tika organizēti **186 pasākumi** un **910 izstādes** bērnu auditorijai.

Neapšaubāmi ir samazinājies pasākumu, izstāžu un lasītāju apmeklējumu skaits visās reģiona bibliotēkās, jo tāpat kā citas sfēras, arī bibliotēku darbību ir skārusi Covid – 19 krīze, ieviešot savas korekcijas.

Lai bērniem nezustu interese apmeklēt bibliotēku un lasīt grāmatas, nepārtraukti ir jāatjauno un jāpapildina bibliotēku grāmatu krājums. 2020. gadā Cēsu reģiona bibliotēkās kopumā ir iegādātas **5059** krājuma vienības bērnu auditorijai.

Kā pagastu bibliotēku darbinieki uzrunā un piesaista bērnu auditoriju iesaistīties piedāvātajās aktivitātēs *(no bibliotēku atskaitēm)*

Amatas novada Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka:

Ģikšu bibliotēkas vadītāja aktīvi darbojas, lai bērnos radītu interesi par dzimto novadu. Kopā ar bērniem tiek iepazīts novads ne tikai intelektuālā, bet arī veselīgā gaisotnē. Bibliotēkas vadītāja: “2020. gadā ar Ģikšu bērniem gājām pārgājienā ar mērķi iepazīt savu pagastu, interesantus dabas objektus. Jūnijā, saulainā dienā – bērni ar riteņiem, pārējie pavadītāji ar mašīnām devāmies uz Skujupes Upurakmeni.”

Vecpiebalgas novada Kaives pagasta bibliotēka:

Pasākums “Brīnumu valstībā” – radoša un atraktīva pasaku pēcpusdienu bērniem, kurā pasaku tēlus bērni krāsoja pirkstiņkrāsošanas tehnikā, pēc tam spēlēja galda spēli ar pasaku personāžu attēliem “Pasaku bingo”, bet noslēgumā (ideju smeļoties no Brāļu Grimmu pasakas “Ansītis un Grietiņa”), no improvizētas Raganas saldumu mājiņas varēja iegūt našķus. Pasākums organizēts, atzīmējot Starptautisko Pasaku dienu.

Amatas novada Zaubes pagasta bibliotēka:

Bibliotēka piedāvā klašu grupām **novadmācības stundas**. Tā ir skolēnu iepazīstināšanā ar bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājumu un novadniekiem. Lai bērni iepazītu novadniekus, uzzinātu, kas ir represētie, kas ir Lāčplēša diena un Lāčplēša ordeņa kavalieri, bibliotekāre vada tematiskās nodarbības. Nodarbības notiek gan skolā, gan bibliotēkā, kā arī pie vietējā represēto pieminēkļa. Ir sastādīts novadmācības stundu tematiskais plāns 5.-9. klasei. Katru gadu tas tiek papildināts ar jaunu informāciju, līdz ar to ik gadu bērniem ir iespēja uzzināt ko jaunu par savu novadu, novadniekiem. Bibliotekāre, kas ir sava novada patriote, no sirds veic patriotiskās audzināšanas funkciju.

Priekuļu novada Veselavas bibliotēka:

Bibliotekārei aktīva sadarbība ar vietējo pirmsskolas izglītības iestādi. Bērni tiek iepazīstināti ar jaunākajām grāmatām un lasītveicināšanas programmām arī ārpus bibliotēkas telpām – bibliotekāre dodas uz pirmsskolas izglītības iestādi, lasa bērniem priekšā grāmatas, iepazīstina bērnus ar BJVŽ grāmatām, tās kopā lasa, analizē, izvērtē, tādējādi rosinot interesi par grāmatām un vēlmi apmeklēt bibliotēku bērniem, kuri bibliotēkā vēl nav bijuši.

Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka:

Bibliotēkas vadītāja labprāt atbalsta Ēnu dienu aktivitātes un aicina ēnot bibliotekāri. Prieks par katru profesiju, ko jaunieši izvēlas ēnot. Šogad arī Rīdzenes bibliotēkā pieteicās 2

jaunieši – Everts Sukurs un Linards Priedītis. Jaunieši tika iepazīstināti ar bibliotekāra darbu. “Izrunājām, ko viņi izprot ar vārdu “bibliotēka” – var ņemt grāmatas un žurnālus uz mājām, var lasīt uz vietas bibliotēkā, var izmantot datorus, galda spēles, labi pavadīt brīvo laiku utt. Everts un Linards bija ļoti centīgi un dienu pavadīja darbojoties”.

Jaunieši secināja, ka nemaz jau tik viegli neesot būt bibliotekāram – jāzina, kur meklēt, piemēram, apmeklētājam interesējošu grāmatu, jāpalīdz informācijas meklēšanā, vai jāpalīdz un jādod padoms, kā pašam atrast informāciju, bibliotekāram jābūt ļoti zinošam.

Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas bibliotēka:

Bibliotēkas vadītāja atzīst: “Nereti bibliotekārs bērnam ir kā uzticības persona – arī mūsu bibliotēkā ir mazie lasītāji, kuri emocijās par dažādiem notikumiem skolas dzīvē vai ģimenē vēlas dalīties ar bibliotēkas darbiniekiem.”

Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēka:

Bibliotēkā strādā gados jauna bibliotekāre, kura izprot bērnus, prot tos uzrunāt, iesaistīt un aizraut. Oktobrī sadarbībā ar Līgatnes Jauno Līderu vidusskolu un tās karjeras konsultantu, karjeras dienu ietvaros informatīvi izglītojošā gaisotnē divu dienu garumā ar bibliotekāra darbu un tā specifiku tika iepazīstinātas divas devītās klases skolnieces. Meitenes guva praktiskas iemaņas bibliotekārajā darbā ar krājumu, iepazīna bibliotēkas grāmatu izkārtojumu, pētīja jaunāko literatūru grāmatu bāzēs un meklēja informāciju par konkrētiem tematiem bibliotēkā pieejamajās datu bāzēs

Pagastu publisko bibliotēku darbinieku secinājumi par darbu ar bērniem:

- Bērni vairāk nāk uz bibliotēku, kad skolā uzdod izlasīt kādu grāmatu vai gatavoties skatuves runas konkursam.
- Laikmeta problēma – bērnu mazā vēlme lasīt.
- Iedzīvotāju skaita samazināšanās ietekmē bērnu – lasītāju skaitu pagastu bibliotēkās.
- Bērni un jaunieši neseko līdz grāmatu lietošanas laikam, līdz ar to bibliotekāram nākas ieguldīt papildus laiku darbam ar parādnikiem.
- Mūsdienās ar vecāko klašu skolēniem ir lielas problēmas – grāmatas viņus interesē daudz mazāk – brīvo laiku aizņem internets, datori, spēlītes.
- Publisko bibliotēku darbiniekiem, kas sadarbojas ar izglītības iestādēm, būtu nepieciešami izglītojoši apmācību cikli par norisēm izglītības sistēmā, piemēram, “Kompetenču pieejas mācību saturā (*Skola 2030*)”.
- Skolēni bibliotēkā ierodas retāk, daudzi no tiem gada laikā bibliotēku tā arī nav apmeklējuši. Tomēr vērojama pozitīva tendence - vienā apmeklējuma reizē bērni un jaunieši izvēlas vairāk grāmatu līdzņemšanai uz māju.
- Novērots, ka mazie bērni labprāt izvēlas lasīt grāmatas, kuras izteiksmīgi tiek lasītas priekšā.

7.2. Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā

No 2018. gada janvāra Bērnu apkalpošanas nodaļā strādā trīs darbinieki, kas ir optimāls skaits, lai nodaļā nodrošinātu pilnvērtīgu un kvalitatīvu darbu: nodaļas vadītāja Lāsma Vasmane-Mašina, galvenās speciālistes – ilggadējas bibliotēkas darbinieces Inese Majore (nodaļas vadītāja līdz 2017. gada decembrim) un Inese Jankovska. No 2019. gada 16. septembra darbu Bērnu apkalpošanas nodaļā vada Inta Zaksa, amatā nomainot nodaļas vadītāju Lāsmu Vasmani-Mašinu, kura devusies dekrēta atvaļinājumā.

Lietotāju apkalpošanas un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana gada griezumā

Laiks	Pakalpojumi	Darba laiks
1. janvāris–13. marts	Apmeklētājiem pieejami visi klātienē un attālinātie pakalpojumi.	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo darbdienās 10.00–18.00 sestdienās 10.00–15.00
13. marts–20. maijs	Lietotājiem pieejami attālināti <u>bezmaksas</u> pakalpojumi: ▪ piedāvājums kļūt par reģistrētu bibliotēkas lietotāju attālināti - jauns pakalpojums; ▪ iespēja lasīt e-grāmatas vietnē www.3td.lv; ▪ piekļuve tādām tiešsaistes datubāzēm kā BiblioRossica, BiblioPlanet, Non-fiction library un Letonika.lv; ▪ piekļuve LNB digitālajām kolekcijām (Periodika.lv, Grāmatu portāls); ▪ iespēja lasīt izdevniecības "Santa" 2019. gada žurnālus vietnē www.manizurnali.lv. Grāmatu apmaiņa nenotiek, tāpat arī citi klātienē pakalpojumi netiek nodrošināti. Lietotājiem izsniegto grāmatu un žurnālu lietošanas termiņš automātiski tiek pagarināts.	Saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī un Cēsu novada pašvaldības rīkojumu no 13. marta bibliotēka apmeklētājiem tiek slēgta
20. maijs – 10. jūnijs	Lasītāju atnestās grāmatas un žurnāli tiek ievietoti karantinā uz 72 stundām un tikmēr nav pieejami citiem interesentiem. Drošības apsvērumu dēļ netiek atjaunota brīvpieeja krājumam Pieaugušo un Bērnu apkalpošanas nodaļās, Periodikas un Novadpētniecības lasītavās. Apmeklētājiem jāievēro konkrēti epidemioloģiskās drošības pasākumi un pakalpojumu saņemšanas noteikumi. No klātienē pakalpojumiem pieejama: ▪ grāmatu apmaiņa; ▪ datoru izmantošana; ▪ maksas pakalpojumu saņemšana (drukāšana, kopēšana, laminēšana un skenēšana). Lietotāji joprojām tiek aktīvi aicināti izmantot bezmaksas attālinātos pakalpojumus, jo īpaši, veikt grāmatu rezervāciju elektroniskajā kopkatalogā. Bibliotēkā saņemtos izdevumus ir iespēja atstāt arī grāmatu nodošanas kastē pie bibliotēkas.	Ievērojot Kultūras ministrijas apstiprinātā sanitārā protokola prasības, bibliotēka atsāk lietotāju apkalpošanu klātienē darbdienās 10.00–15.00 Saziņa ar bibliotēku un iepriekš rezervēto izdevumu saņemšana, vienojoties par konkrētu laiku, darbdienās tiek nodrošināta līdz plkst. 18.00
0. jūnijs–9. novembris	Atjaunota brīvpieeja krājumam. Lasītāju atnestās grāmatas un žurnāli tiek ievietoti karantinā uz 72 stundām un tikmēr nav pieejami citiem interesentiem. Apmeklētājiem joprojām jāievēro konkrēti epidemioloģiskās drošības pasākumi un pakalpojumu saņemšanas noteikumi. Apmeklētājiem pieejami visi bibliotēkas piedāvātie klātienē pamatpakalpojumi, taču lietotājiem bibliotēkas telpās atļauts uzturēties ne ilgāk par 30 minūtēm dienā.	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo darbdienās 10.00–18.00 lasītava atvērta līdz plkst. 15.00

	Ņemot vērā epidemiologu izvērtējumu par pieaugošiem "Covid-19" izplatības riskiem, no 9. novembra Latvijā tiek izsludināta ārkārtējā situācija. Bibliotēka turpina darbu, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus.	No 5. septembra līdz 9. novembrim bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo arī sestdienās 10.00–15.00
2.–21. decembris	No 2. decembra tiek slēgta lasītava. Citi bibliotēkas piedāvātie klātienē pamatpakalpojumi lietotājiem ir pieejami. Maksimālais uzturēšanās laiks bibliotēkā joprojām ir 30 minūtes dienā. Apmeklētājiem joprojām jāievēro konkrēti epidemioloģiskās drošības pasākumi, piemēram, ja iepriekš mates un deguna aizsega lietošana sabiedriskās iestādēs nebija obligāta bērniem līdz 13. gadu vecumam, tad tagad šī prasība neattiecas uz bērniem līdz 7 gadu vecumam.	Bibliotēka apmeklētājus klātienē apkalpo darbdienās 10.00–18.00; lasītava tiek slēgta
No 21. decembra	Ņemot vērā "Covid-19" straujo izplatību, bibliotēkas, tai skaitā Cēsu CB, tiek slēgtas. Grāmatu izsniegšana nenotiek. Pieejami tikai elektroniskie pakalpojumi. Ārpus bibliotēkas darba laika bibliotēkā saņemtos izdevumus ir iespēja atstāt grāmatu nodošanas kastē pie bibliotēkas.	Bibliotēka apmeklētājiem slēgta

7.2.1. Statistikas rādītāji

	2019. gads	2020. gads	+ vai -
Lasītāju skaits	2170	1613	557
Apmeklētāju skaits	19421	12091	7330
Izsniegums	26295	16856	9439

Kopumā vērtējot pēc skaitļiem, bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā, ja salīdzina ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies lasītāju, apmeklējumu un izsniegumu skaits. Šo lielo apmeklējumu kritumu izraisīja "Covid-19" izplatību ierobežojošie pasākumi, kas iespaidoja arī bibliotēku darbu. Kad sākās attālinātās mācības skolās, tad apsīka bērnu un jauniešu bibliotēkas apmeklējumi. Arī pulcēšanās ierobežojumi un pasākumu atcelšana samazināja bibliotēkas apmeklējumu.

Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļas pamata auditorija ir Cēsu mācību iestāžu audzēkņi. 2020. gadā Cēsīs bija 2 sākumskolas, 3 pamatskolas, 1 vidusskolas, 2 ģimnāzijas, kuru audzēkņi (līdz 7. klasei ieskaitot) ir Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētāji.

Starp pagājušajā gadā reģistrētajiem lasītājiem ir arī mazuļi, kuri kopā ar vecākiem 2020. gadā ir sākuši iepazīt bibliotēku.

Lietotāji līdz 18 gadu vecumam nodaļā reģistrējušies 1239, bet bibliotēkā kopumā ir 1613 lietotāji vecumā līdz 18 gadu vecumam. Joprojām uzticīgi Bērnu apkalpošanas nodaļas lietotāji ir bērni, kuri mācās 8. un 9. klasē. Reizēm arī vidusskolēni izmanto bērnu apkalpošanas nodaļas pakalpojumus. Itin bieži vecāki ņem grāmatas saviem mazuļiem, kuri vēl neapmeklē bibliotēku – skatāmās grāmatīņas, kā arī pasaku grāmatas. Bieži Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētāji ir pedagogi, kuri izmanto bibliotēkā pieejamos resursus mācību procesā. Latviešu valodas skolotāji bieži savu mācību stundu laikā izvēlas skolniekus atvest uz bibliotēku, lai kopīgi iepazītos ar pieejamo literatūru, meklētu konkrētas grāmatas.

Bērni labprāt pavada laiku bibliotēkā, rakstot pētnieciskos darbus. Īpaši var akcentēt Cēsu Jaunās skolas skolēnus.

7.2.2. Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana

Viens no gada svarīgākajiem darbiem ar krājumu **bija krājuma inventarizācija**, ko veicām pavasarī, laikā, kad bibliotēka apmeklētājiem bija slēgta.

Krājums tiek regulāri papildināts ar jaunāko pieejamo literatūru dažādām vecuma grupām. Tiek sekots fonda stāvoklim, iespēju robežās savu laiku nokalpojušās grāmatas tiek aizvietotas ar jaunākiem izdevumiem. Cēsīs ir divas grāmatnīcas – SIA Latvijas grāmata grāmatnīca “Globuss” un “Zvaigznes grāmatu nams”, kurās iegādājamies grāmatas, kas atbilst mūsu nodaļas profilam. Bibliotēka izmanto iespēju iegādāties grāmatas arī no grāmatu izplatītāja SIA “Virja”. Vairumā gadījumu tiek pirkti 2 grāmatas eksemplāri, taču šī amplitūda svārstās no 1–4 eksemplāru robežās.

Bērnu literatūras nodaļā atskaites periodā ir 733 jaunieguvumi, kas ir par 46 mazāk nekā 2019. gadā. Galvenokārt aizvadītajā gadā iegādātas grāmatas pirmsskolas un sākumskolas bērniem. Tam par iemeslu ir pieejamās literatūras izvēle grāmatnīcās.

Gada noslēgumā krājumā uzskaitīti 11874 iespieddarbi un citi dokumenti kopskaitā par 54211.83 EUR. Pavasarī, pirms inventarizācijas uzsākšanas, 1463 vienības tika norakstītas kopskaitā par 3048.55 EUR.

Krājumā ir **11644** vienības latviešu valodā, **76** grāmatas krievu valodā, **154** grāmatas citās svešvalodās, tostarp franču, itāļu, vācu. Novērots, ka arvien biežāk bērni vēlas lasīt grāmatas angļu valodā.

2020. gadā Bērnu apkalpošanas nodaļai tika abonēti 15 preses izdevumi. Bērni ļoti labprāt izmanto iespēju palasīt žurnālus bibliotēkā uz vietas, kā arī ņem iepriekšējo gadu izdevumus uz mājām, reizēm pat atkārtotai lasīšanai. Īpaši iecienīti ir izdevumi, kuru galvenie varoņi ir animācijas filmu tēli, piemēram, Ledus sirds, Hot Wheels.

Arī 2020. gadā ļoti aktuālas bija galda spēles. Pārsvarā tās spēlē bērni, kuri uzturas bibliotēkā pēc mācību stundu beigām, kā arī ģimenes, kuras izmanto bibliotēkas sniegtās brīvā laika pavadīšanas iespējas. Iecienīta opcija ir arī galda spēļu ņemšana uz māju. Tas nozīmē, ka ģimenes labprāt izvēlas brīvo laiku pavadīt kopā spēlējot spēles, tādējādi to pavadot saturīgi.

7.2.3. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Nodaļā tiek piedāvāts daudzveidīgs pakalpojumu klāsts gan pirmsskolas, gan pamatskolas vecuma bērniem.

Darbinieki sniedz uzziņu un konsultatīvo informāciju par krājumu un konkrētu grāmatu pieejamību tajā. Ja nepieciešams – palīdz informācijas meklēšanā gan internetā, gan krājumā esošajās grāmatās un žurnālos. Nodaļā ir savākti un apkopoti dažādu nozaru uzziņu materiālu un novadpētniecības materiālu mapes. Esam atstājuši tikai, mūsaprāt, pašu nepieciešamāko informāciju, kura var noderēt nodaļas apmeklētājiem. Sniegto uzziņu skaits netiek uzskaitīts.

Apmeklētājiem 1 stundu dienā pieejami 4 stacionārie datori un 7 planšetdatori. Laika periodā, kamēr valstī ir noteikta ārkārtas situācija, stacionāro un planšetdatoru izmantošana Bērnu apkalpošanas nodaļā.

Pasākumi Bērnu apkalpošanas nodaļā

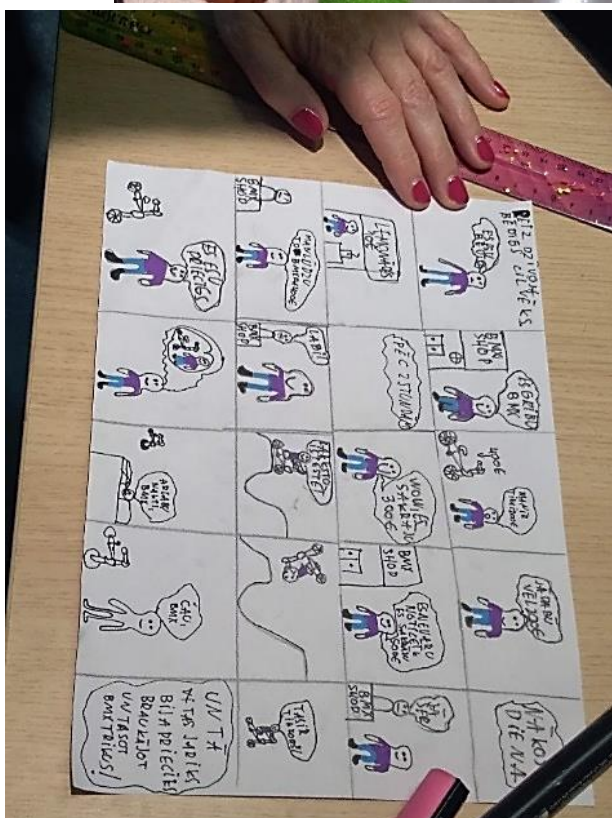
2020. gadā bērnu auditorijai organizēti 46 pasākumi un 7 izstādes. Patstāvīgi izvietojam ērtai apskatei jaunās grāmatas, lai lasītāji var tās aplūkot un izvēlēties. 2020. gadā CB Bērnu apkalpošanas nodaļas organizētos pasākumus ir apmeklējuši 1198 bibliotēkas lietotāji. Pasākumu klāstu veidojam daudzveidīgu, lai tas būtu piemērots dažāda vecuma bērniem.

Pasākumi	Skaitis
Informatīvi izglītojoša literārā stunda	24
Radošā darbnīca	1
Ģimeņu rīti	3
Izstādes	7
Bibliotekārā stunda	4
Grāmatu starta "Pūčulēnu skola"	1
Bērnu žūrijas dalībnieku apbalvošana	1
Skaļās lasīšanas reģionālais fināls	1
Pasaku stunda	11

Mazajiem apmeklētājiem (t.i., pirmsskolas izglītības iestāžu grupām) **piedāvājam bibliotekārās stundas**, kuru mērķis ir iepazīstināt un ieinteresēt topošos lasītājus ar bibliotēkā piedāvātajām iespējām un daudzveidīgajām grāmatām (3D attēli, skanošas, atverami lodziņi utt.).

Bibliotekārās stundas tiek piedāvātas arī skolēniem, tajās tiek iekļauti **jaunāko grāmatu apskati**.

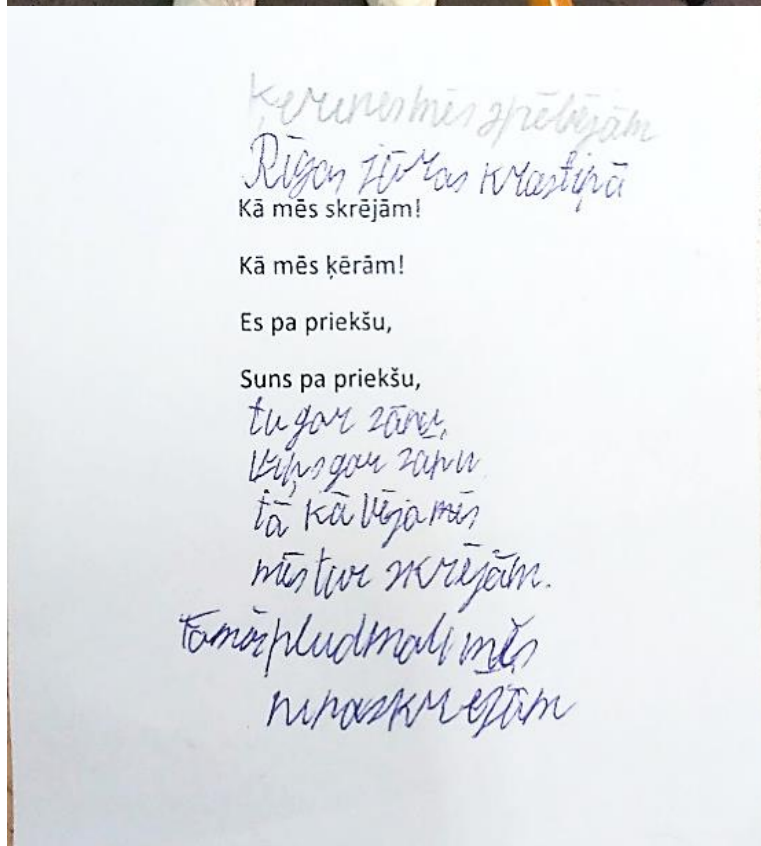
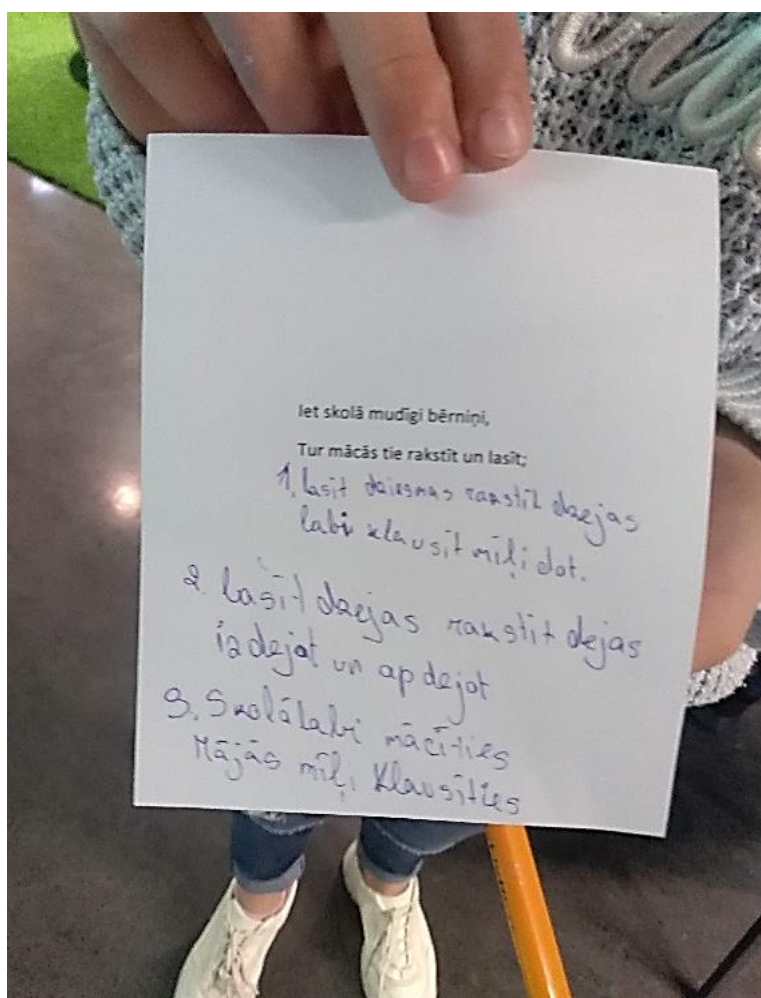
Janvārī mazajiem bibliotēkas apmeklētājiem ļāvām ielūkoties pasaku pasaulē, piedāvājot jaunu aktivitāšu veidu – **Pasaku stunda**. Bērni kopā ar pedagogi un pasaku autori Vitu Dūru, kura viņiem stāstīja arī par dabas saudzēšanu, kopā sacerēja pasakas par meža glābšanu. **Pasaku stundas** apmeklēja gan pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi, gan 1.–4. klašu skolēni.

2020. gadā skolēnu grupām piedāvājām tematiskas **informatīvi izglītojošas literārās stundas**. Martā 1.–4. klašu audzēkņu grupām bija iespēja piedalīties radošā nodarbībā “Kosmisks? Nē, KOMIKSS!” Tās laikā bērni uzzināja, kas ir komikss, kur tas radies, kā arī izmēģināja spēkus sava komiksa radīšanā. Nodarbības norisinājās gan Cēsu CB, gan Cēsu Bērzaines pamatskolā – attīstības centrā, kur aktivitātē varēja piedalīties lielāks skaits bērnu. Diemžēl martā nodarbību cikls pārtrūka Covid-19 dēļ, līdz ar to visiem interesentiem nebija iespējams piedalīties komiksu veidošanas nodarbībā.

Kārtējo gadu rudenī turpinājām aizsākto **Dzejas dienu** tradīciju, meklējot jaunos dzejniekus – skolniekus. Šogad tika pamainīts Dzejas dienu pasākuma formāts, apvienojot to ar literāro stundu, tādējādi ļaujot kļūt par dzejniekiem 379 bērniem. Septembrī un oktobrī pēc pedagogu pieprasījuma notika 16 **literārās stundas par godu Raiņa un Aspazijas jubilejām “Dzejo ar Raini un Aspaziju”**, kuru laikā Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja iepazīstināja ar Raiņa un Aspazijas dzīves interesantajiem faktiem, kā arī sniedza katram bērnam iespēju, saņemot Raiņa vai Aspazijas dzejas divrindi, apmēram 15 minūšu laikā papildināt to ar savām dzejas rindām. Pasākuma turpinājumā katrs bērns savu sacerēto dzejoļi nolasīja skaļi. Un nebija svarīgi, cik tas daiļskanīgs vai pareizs, bērni to darīja no sirds un paši priecājās, ka var to izdarīt un vēl nolasīt citiem priekšā.

Bērnu veikums bija izcils! Novembrī bibliotēkas pirmajā stāvā tika izvietota dzejas izstāde, kurā izlasāmi literārās stundas laikā tapušie bērnu dzejoļi. Dzejas dienām veltītās literārās stundas notika Centrālajā bibliotēkā, kā arī Drabešu Jaunajā skolā (2 nodarbības 45 dalībniekiem) un Cēsu Bērzaines pamatskolā-attīstības centrā (2 nodarbības 98 dalībniekiem)

Decembra mēnesis Bērnu apkalpošanas nodaļa pagāja izteikti ziemīgi, taču klusi, jo nenotika iecerētie svētku pasākumi. Gada nogalē aicinājām bērnus (virtuāli) **pagatavot savām rokām eglīšu rotājumus** un **atsūtīt mums fotogrāfijas**. Rotājumi tiešām bija oriģināli veidoti.

Katru gadu Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētājiem tiek dota iespēja darboties vairākās **radošajās darbnīcās**, kuras tiek organizētas par godu dažādiem svētkiem: Sv. Valentīna dienai, Lieldienām, Mātes dienā, Helovīnam un Ziemassvētkiem. 2020. gadā februārī bibliotēkā notika tikai viena radošā darbnīca “Tuvojas Sirsniņdiena”. Radošo darbnīcu apmeklēja Cēsu Bērzaines pamatskolas – attīstības centra audzēkņi. Radošās darbnīcas ir nodaļas galvenās speciālistes Ineses Jankovskas pārziņā, kura pacietīgi strādā ar ikvienu bērnu, palīdzot realizēt tematisku dekoru un apsveikumu darināšanu no papīra!

7.2.4. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Viena no mūsu nodaļas prioritātēm ir mazo lasītāju piesaistīšana bibliotēkai. Aktīvi darbojamies, organizējot LNB Bērnu literatūras centra lasītveicināšanas programmas **Grāmatu starts "Pūčulēnu skolu"** trīs gadus vecajiem bērniem un viņu ģimenēm.

Nenoliedzami – programmas popularitāte ar katru gadu tikai pieaug. Šogad bijām plānojuši, ka nodarbībās iesaistīsies desmit bērni un viņu ģimenes, taču uz pirmo un diemžēl arī vienīgo šī gada tikšanos ieradās 12 trīsgadnieki – *mazie pūčulēni*. Nodarbības laikā bērni tika iepazīstināti ar dažādām interesantām grāmatām, kuras mīt bibliotēkā. Bērni uzzināja, kas ir pūces, veidoja papīra pūcītes, kā arī iepazīna bibliotēkas telpas. Diemžēl neizdevās noslēgt "Pūčulēnu skolu" epidemioloģisko ierobežojumu dēļ.

No sirds priecājamies, ka aizraujošā lasītveicināšanas programma **Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības** ir uzsākusi apgriezienus, piesaistot 5. un 6. klašu audzēkņus visas valsts mērogā. Tā kā šis bija jau trešais programmas darbības gads, tās popularitāte ir jūtami pieaugusi arī Cēsu reģionā (bijušajā Cēsu rajonā). 2018. gads bija pirmais jeb izmēģinājuma gads, tāpēc pilotprojektā piedalījās tikai dažas reģiona un Cēsu skolas, taču šajā – 2020. gadā uz reģionālo finālu Cēsīs pulcējās **21** dalībnieks no Amatas pamatskolas, Nītaures vidusskolas, Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas, Cēsu 1. pamatskolas, Cēsu internātpamatskolas – attīstības centra, Cēsu novada Rāmuļu pamatskolas, Jaunpiebalgas vidusskolas, Priekuļu vidusskolas, Stalbes vidusskolas, Drustu tautskolas "99 balti zirgi", Drustu pamatskolas un Vecpiebalgas pamatskolas.

Reģionālajā finālā Cēsu Centrālajā bibliotēkā dalībniekus vērtēja kompetenta žūrija: multimākslinieks **Ingmārs Grīnbergs**, Cēsu Improvizācijas teātra izveidotājs un bērnu zinātnes centra Zinoo pārstāvis **Pēteris Kalniņš** un Latvija Reģionu Televīzijas Re:TV diktore **Solvita Stara**.

2020. gada **Reģionālā čempiona** titulu saņēma **Emils Eglīte** no Priekuļu vidusskolas 6. klases, kurš lasīja fragmentu no Linkolna Pīrsa grāmatas "Lielais Neits".

26. septembrī Emils kopā ar vecākiem un Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāju Intu Zaksu apmeklēja sacensības finālu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Pēc fināla Emils puda lielu sajūsmu par iespēju uzstāties tik īpašā pasākumā, kā arī par sniegto interviju Latvijas Televīzijai.

Cēsnieku vidū ļoti iecienīti un pieprasīti ir bibliotēkas organizētie **ģimeņu rīti** ar teatralizētu ievirzi, kuros gan lielus, gan mazus skatītājus priecējam ar pašdarbības teātru izrādēm.

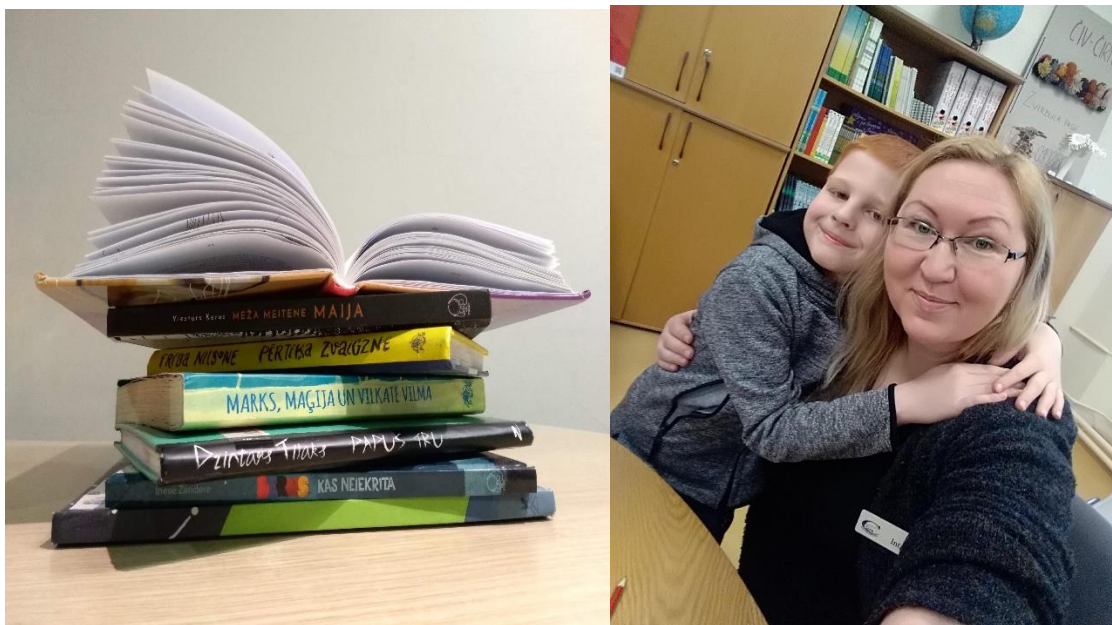
Aizvadītajā sezonā apmeklētājiem piedāvājām divus teatralizētos *ģimeņu rītus*: **“Pasaka par bruņinieku, kuram sāpēja zobi”** (Valmieras bērnu studijas “Spēlīte” izpildījumā) un **“Lācēna dzimšanas diena”** (Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa “Mākoņspārnis” izpildījumā.). Tikpat brīnišķīgs bija arī **latviešu tautas pasaku rīts** ar stāstnieci Initu Šalkovsku. Esam gandarīti, ka šo pasākumu apmeklētāju skaits ir ievērojams – ģimenes kuplā skaitā nāk pavadīt sestdienu rīta cēlienus bibliotēkā! Apmeklētāju kopskaits nereti pārsniedz 60 – 70 cilvēkus.

Turpinām aktīvi strādāt, lai popularizētu **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju”**, piesaistot jaunus dalībniekus. Neapšaubāmi šī ir populārākā lasītveicināšanas programma 2020. gadā, iesaistot 85 Cēsu CB apkalpošanas nodaļas lasītājus. Interesanti, ka tieši “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” grāmatas ir lasītākās mūsu bibliotēkas gada grāmatu Top 10.

Pavasārī nodaļas vadītāja apmeklēja Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas rīkotu apbalvošanas pasākumu, kura laikā katrs skolas audzēknis, kurš piedalījās šajā lasītveicināšanas programmā, saņēma diplomu un “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” piemiņas velti.

*Kāds no dalībniekiem izteicās, ka būtu laimīgs par kopīgu foto ar “īstu bibliotekāri”.
Viņš to arī saņēma!*

Nozīmīgs lasītveicināšanas pasākums ir **gada čaklāko lasītāju godināšana**. Vadoties pēc BIS “Alise” sistēmas datiem, noskaidrojam bērnus, kuri bibliotēkā bija ņēmuši visvairāk grāmatu lasīšanai mājās.

2019. gadā, tāpat kā 2018. gadā, čaklākais grāmatu lasītājs Bērnu apkalpošanas nodaļā bija Cēsu Jaunās skolas 4. klases skolnieks **Adrians Feldbergs, kurš gada laikā izlasīja 175 grāmatas!**

Adrians atzina, ka pieaugot, reiz labprāt kļūtu par bibliotēkas direktoru.

2019. gada čaklāko lasītāju godināšanas pasākums norisinājās 2020. gada 29. janvārī. Šoreiz godinājām 12 čaklākos lasītājus, kuri kopā ar vecākiem piedalījās arī radošajās darbnīcās un baudīja svētku našķus.

2020. gada čaklākie lasītāji tiks godināti 2021. gadā.

7.2.5. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Kā vienu no nozīmīgākajiem sadarbības partneriem noteikti vēlamies atzīmēt LNB Bērnu literatūras centru, ar kuru turpinās veiksmīga sadarbība jau daudzu gadu garumā. Centra darbinieki ir profesionāli un atsaucīgi, labprāt iesaistās dažādu ideju realizācijās un neliedz profesionālu padomu.

Lokālā mērogā pozitīvi vērtējam sadarbību ar mūsu reģiona pagastu bibliotēkām, Cēsu novada pašvaldību, Izglītības pārvaldi, skolām un bērnudārziem, Cēsu Vēstures un mākslas muzeju, "Zvaigznes grāmatu namu" un grāmatnīcu "Globuss".

Jau 3 gadus esam aicināti uz Lietuvā notiekošo Radvilišķu pilsētas publiskās bibliotēkas starptautisko pasaku lasīšanas čempionātu. Plānots šis pasākums bija arī 2020. gadā, diemžēl šoreiz izpalika klātienē dalība pasākumā. Lai turpinātu iesākto tradīciju, lietuviešu kolēģi aicināja iesūtīt ierunātas pasakas videoformātā, jo čempionāts notika šādā formātā. Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa nolasīja latviešu tautas pasaku "Vecīša cimdiņš", e-prasmju konsultants Mārtiņš Rijnieks veica pasakas videoierakstu, kas tika nosūtīts uz Radvilišķiem. Lai lietuviešu klausītāji saprastu pasakas saturu, tika nosūtīts arī tās tulkojums krievu valodā.

7.2.6. Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

2020. gadā nodaļas vadītāja apmeklēja Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības kuratoru un atbalstītāju semināru Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kā arī apmeklēja tiešsaistes apmācības "Microsoft Teams" platformā 48 akadēmisko stundu apjomā bibliotēku un muzeju speciālistu digitālo prasmju attīstībai par tēmām:

- Kvalitatīvs attēls un tā apstrāde.
Kvalitatīva fotogrāfija; digitālo attēlu ieguve; attēlu apstrāde.
- Digitālo vizuālo materiālu izveide.
Digitālie vizuālie materiāli; kustīgo attēlu veidošana; reklāmattēlu izveide; video veidošana, apstrāde; afišu veidošana, dizaina pamati; infografiku veidošana.

Šis seminārs bija ļoti vērtīgs.

Plānojām, bet nenotika

Ierobežojumu dēļ **nenotika plānotā ikgadējā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference**, ko organizē Cēsu bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa. Plānotās konferences tēma - "Nākotnes bibliotēka". Konferences norisei tika piesaistīti tādi speciālisti kā LNB Bibliotēku attīstības centra galvenā speciāliste Māra Jēkabsons, LCB Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītāja Aiga Vihmane – Semjonova, Ogres CB direktore Jautrīte Mežjāne un RTU Cēsu studiju un zinātnes centra direktors Armands Sīlītis. Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku ikgadējā konference Cēsīs tiek rīkota jau kopš 2001. gada, kad pirmo reizi to organizēja Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centru. Ņemot vērā konferenču gūto atzinību Vidzemes un arī Latvijas bibliotekāru vidū, ik gadu turpinām aizsāktu tradīciju, organizējot izglītojošus, radošus un daudzveidīgus pieredzes apmaiņas forumus, kuros aktualizētas bibliotekāriem nozīmīgas tēmas, pielietojamas darbā ar bērniem.. Pieaicinot nozares profesionāļus kā lektorus, bibliotēku darbiniekiem tiktu sniegts kvalitatīvs, aktuāls, uz profesionālo pilnveidi vērsts, izglītojošs mācību process. Ja tiks atcelti epidemioloģiskie ierobežojumi, plānotā konference varētu notikt 2021. gada rudenī.

Atskaites gadā tika plānots tradicionālais **pieredzes apmaiņas brauciens uz ārvalstu bibliotēkām**. Šoreiz bija iecere apmeklēt vairākas Somijas bibliotēkas, iepazīstot to darbību, gūstot iedvesmu un jaunas idejas darbam. Diemžēl šogad vēsturiskā Cēsu rajona skolu un pašvaldību publisko bibliotēku darbinieku ikgadējais pieredzes apmaiņas brauciens tika atcelts.

Tāpat nenotika Digitālās nedēļas un Bibliotēku nedēļas plānotie pasākumi, kā arī sagatavotie, pieprasītie un jau iesāktie tematisko literāro stundu cikli.

Ļoti ceram, ka 2021. gadā bibliotēkas būs vairāk atvērtas kā slēgtas un būs iespēja realizēt plānotos pasākumus un pilnvērtīgāk apkalpot mūsu lasītājus.

8. Novadpētniecība

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Neraugoties uz valstī noteiktajiem ierobežojumiem sakarā ar “Covid-19” infekcijas izplatīšanos, Cēsu CB novadpētniecības speciālistu darbs 2020. gadā ir bijis ļoti darbietilpīgs un saglabājis galveno darbības virzienu – informācijas vākšanu, apkopošanu par Cēsu reģiona kultūrvēsturi, ievērojamiem novadniekiem, notikumiem, vietām u.c., kā arī šīs informācijas saglabāšanu un pieejamības nodrošināšanu interesentiem.

Sakarā ar to, ka esošajā situācijā tika ierobežota klātienē pakalpojumu sniegšana, kā novadpētniecības darba prioritātes tika izvirzītas Novadpētniecības datubāzes papildināšana ar analītiskajiem aprakstiem no laikrakstiem un žurnāliem un krājumā esošo materiālu digitalizācija.

Analītiskie apraksti datubāzē pamatā tika veidoti par aktuālo periodu. Īpaša vērība tika pievērsta laikrakstu “Druva” un “Cēsu Vēstis” aprakstu veidošanai. Aprakstu veidošanā iesaistījās arī vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publiskās bibliotēkas, savukārt Cēsu CB novadpētniecības bibliogrāfi sniedza konsultatīvu un praktisku palīdzību šī darba veikšanai. Izveidotajiem analītiskajiem aprakstiem tika pievienotas anotācijas – publikāciju teksti pdf un jpg formātos.

Ieguvums 2020. gadā ir Cēsu Centrālās bibliotēkas tīmekļvietnē ieviestā sadaļa “**Digitālās izstādes**”, kurā ir skatāmas un lasāmas vairākas ar novadpētniecību saistītas informatīvas ekspozīcijas, kas bijušas izvietotas bibliotēkas telpās laikposmā no 2017. līdz 2019. gadam. Projekts tika realizēts “Latvijas valsts mežu un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2020” ietvaros. Tā kā tematisko izstāžu veidošana un izstādīšana ir viena no novadpētniecības darba popularizēšanas metodēm, bet esošajā situācijā bibliotēkas telpās to izvietošana nav lietderīga, **darbs pie digitālo tematisko izstāžu plānošanas un sagatavošanas ir izvirzīts arī kā viena no prioritātēm 2021. gadā.**

Protams, novadpētniecības darba procesā ir svarīga ne tikai informācijas vākšana, apkopošana un popularizēšana, bet arī tiešais darbs ar cilvēkiem – bibliotēkas lietotājiem, novadpētniecības interesentiem. 2020. gadā šī savstarpējā komunikācija mazāk ir izpaudusies tradicionālā veidā apkalpojot lasītavas apmeklētājus, bet vairāk sniedzot elektroniskās uzziņas e-pastā vai ar sociālo tīklu starpniecību.

8.2. Sadarbība novadpētniecības jomā

2020. gadā noslēdzās sadarbība ar Cēsu Vēstures un mākslas muzeju un Āraišu arheoloģisko muzejparku, apkopojot lielu skaitu kopiju no novadpētniecības personāliju un tematiskajām mapēm un elektronisko materiālu no vietnes periodika.lv par ievērojamo arheologu Jāni Apalu (1930–2011). Sadarbība noritēja ar mērķi veidot uzskates materiālu, pieminot J. Apalu viņa 90 gadu jubilejā un izceļot viņa darbību Āraišu ezerpils arheoloģiskajā izpētē un atdzimšanā.

Tāpat kā iepriekš, arī 2020. gadā laikraksta “Druva” publikāciju analītiskie apraksti tika iekļauti Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzē. Nosūtīti **2267** laikraksta “Druva” analītiskie apraksti, kas veidoti no 2020. gadā publicētajiem rakstiem. Šobrīd nav zināms,

precīzi, cik no tiem iekļauti datubāzē, bet darbs pie 2020. gada decembra analītiskajiem aprakstiem Cēsu CB vēl turpinās.

Oktobra beigās novadpētniecības speciālistes iesaistījās bibliotēku novadpētniecības darba rokasgrāmatas izstrādes darba grupā un sniedza pirmo nepieciešamo informāciju. Sadarbība vēl turpināsies.

Jūlijā/augustā noritēja savstarpējas konsultācijas un pieredzes apmaiņa ar Kursīšu bibliotēkas vadītāju Mārtiņu Lagzdonu par autoritatīvo aprakstu veidošanu BIS Alise.

Viens no apjomīgākajiem sadarbības piemēriem bija **iesaistīšanās Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektā “Industriālais mantojums”**. Projektā iesaistījās Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēka, kas sagatavoja materiālu par Līgatnes papīrfabriku, Priekuļu novada Liepas pagasta bibliotēka, kas sagatavoja materiālu par rūpnīcu “Lode” un Cēsu CB, kas sagatavoja materiālu par akciju sabiedrību “Cēsu alus”. Projekta ietvaros tika veidots apraksts par konkrētā uzņēmuma vēsturi, ievērojamiem darbiniekiem, vadītājiem, uzņēmuma ēkām, kā arī tika digitalizēti bibliotēku krājumā pieejamie attēli.

Kā ik gadu, arī iepriekšējā pārskata periodā novadpētniecības entuziasts, Priekuļu novada Liepas iedzīvotājs Aivars Vilnis turpinājis papildināt bibliotēkas novadpētniecības krājumu ar materiālu apkopojumu gan no vietnes periodika.lv, gan no personiskā krājuma. Visi materiāli iesniegti elektroniski.

Izveidojusies veiksmīga sadarbība arī ar atvaļināto pulkvežleitnantu Ēvaldu Krieviņu, kurš regulāri bibliotēkai sūta izdevuma *“Latvija Amerikā”* elektronisko versiju, kurā atrodamas kādas ziņas saistībā ar novadpētniecību.

8.3. Konsultatīvais darbs ar pagastu bibliotēku darbiniekiem

Novadpētniecības jomā turpinās sadarbība arī ar vēsturiskā Cēsu rajona novadu publiskajām bibliotēkām. Ņemot vērā, ka 2020. gadā koronavīrusa izraisītās slimības “Covid-19” izplatības dēļ fiziski kontakti bija jāsamazina līdz minimumam, tad pagastu bibliotekāru apmācība un konsultēšana pēc pieprasījuma notika tikai attālināti, individuāli sazvanoties pa tālruni.

2020. gadā novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki veidojuši veiksmīgu sadarbību novadpētniecības jomā ne tikai ar Cēsu CB, bet arī ar citām institūcijām un personām. Piemēram, analītisko aprakstu veidošanas procesā ļoti labi sadarbojas visas Amatas novada bibliotēkas savā starpā. Ģikšu bibliotēka 2020. gadā turpina veiksmīgo sadarbību ar Melānijas Vanagas muzeja vadītāju Ingrīdu Lāci. Neraugoties uz „Covid-19” radītajiem ierobežojumiem, visu gadu bibliotekāre veikusi individuālos pētnieciskos pārgājienus, fotografējot un dokumentējot Amatas pagasta svētvietas, stiprās vietas, piemēram, Melānijas Vanagas aprakstīto Pērkoņa akmeni Pērkoņkalnā. Šajā gadā ar Amatas novada pašvaldības atbalstu Zaubes pagasta pārvaldes īpašumā nonāca mākslinieces Guntas Brakovskas glezna “Zaubes dižozoli”. Glezna glabāsies bibliotēkā, un sadarbība ar mākslinieci turpināsies.

Sakarā ar Inešu pagasta 75 gadu jubileju, īpaša sadarbība ar pagasta pašvaldību un iedzīvotājiem 2020. gadā bijusi arī Inešu pagasta bibliotēkai. Tika plānoti 4 pārgājieni “Iepazīsti savu pagastu”, kā arī pasākums sadarbībā ar tautas namu “Inešiem šogad – 75”.

Pārgājienu mērķis: iepazīt pagasta vēsturiskās, interesantās vietas, kā arī satikt darbīgos cilvēkus, kas dzīvo pagastā. Koronavīrusa izraisītās pandēmijas dēļ gan tika realizēti tikai trīs pārgājieni.

Arī Kaives pagastam 2020. gads ir jubilejas gads – kopš pagasta dibināšanas apritējuši 95 gadi. Sakarā ar šo ievērojamo jubileju bibliotēka ir veidojusi veiksmīgu sadarbību ar pagasta kultūras darbu organizatori, pētot materiālus par Kaives (Kayenhof) muižu, Kaives muižas īpašnieku fon Hiršheitu dzimtas atzaru un veidojot informatīvos standus, kā arī visas novadpētniecības mapes, kas skar Kaives pagasta vēsturi laiku lokos, tā iedzīvotājus; tika pētītas un izmantotas LFK pētnieka Gata Ozoliņa veidotās grāmatas par Kaives vēsturi tapšanai.

8.4. Novadpētniecības krājums

Vispārīgs raksturojums

2020. gadā Novadpētniecības lasītavas krājumā tika fiksēti **3797** eksemplāri, tai skaitā arī grāmatas, brošūras, audiovizuālie un elektroniskie izdevumi. Gada laikā krājums ticis papildināts par **92** eksemplāriem. Krājumā uz doto brīdi ir arī 2638 mapes. Gada laikā fizisko mapju fonds ir palielināts par 4 mapēm.

	2019	2020
Grāmatas	3486	3559
Audiovizuālie izdevumi	74	74
Nošizdevumi	38	40
Nepublicētie izdevumi	52	61
Elektroniskie izdevumi	20	21
Kartogrāfiskie izdevumi	17	17
Attēlizdevumi	10	10
Seriālizdevumi	8	15
Kopā	3705	3797
Mapes	2634	2638
Pavisam kopā	6339	6435

Līdztekus grāmatām un tematiskajām mapēm krājuma būtisku daļu sastāda arī laikraksti:

- Laikraksts Vidzemes novadiem “Druva” – no 2009. g. septembra;
- Cēsu rajona laikraksts “Druva” – 1945.–2009. g.;
- “Cēsu Avīze” – 1928.; 1931.–1934. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 1933.–1939. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 2006. g. 22.jūn.–2006. g. 23.dec.;
- Cēsu pašvaldības avīze “Cēsu Vēstis”;
- Vēsturiskā Cēsu rajona 23 pagastu avīzes, kā arī jaunizveidoto novadu avīzes.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes un attīstības novērtējums.

Novadpētniecības krājums ir specializēts fonds, kurā tiek iekļauti šādi izdevumi: grāmatas par novadu un novadniekiem, Cēsīs izdotās grāmatas, novadnieku autordarbi prozā, dzejā, dramaturģijā, dažādās zinātnēs, personāliju un nozaru tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli, kartogrāfiskie materiāli, vietējie un vēsturiskā Cēsu rajona laikraksti.

Komplektējot Novadpētniecības lasītavas fondu, galvenais nosacījums ir, lai jaunieguvumam ir saistība ar Cēsu reģionu (vēsturisko Cēsu rajonu), neņemot vērā izdošanas gadu, valodu vai tajā pausto ideoloģiju. Pārskata perioda ietvaros krājums pārsvarā ticis papildināts ar jaunāko literatūru, piemēram, Zane Grēviņa "Našķoties bērņībā", Jānis Rukšāns "Meklējot apslēptos dārgumus", Zane Nuts "Zosāda", Agnese Rutkēviča "Vietām cilvēki", Inita Sila "Tango ar diviem misteriem V". Klāt nākušas arī vairākas grāmatas, kas veltītas ievērojamām personībām, piemēram, "Profesors Pēteris Šmits no Raunas līdz Pekinai", "Docents Gunārs Slaidiņš. Biobibliogrāfija", "Sajūtu restaurācija. Dzejnieka Aleksandra Čaka un viņa ģimenes ikdiena", Luānas Lionertes grāmata "Jānis Lapiņš. Karogs, vējos atraisījies skrej", "Richarda Zarriņa atmiņas". Bibliotēkas plauktā nonākusi arī pāragri mūžībā aizgājušā rakstnieka, novadnieka Paula Bankovska grāmata "Pasaules vēsture".

2020. gadā tiek turpināts 2018. gadā uzsāktais darbs, skenējot, apstrādājot un elektroniski uzglabājot publikācijas no republikas laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām. Lēmums skenēt materiālus attaisnojas, jo tiek ietaupīta gan telpa, gan finansiālie resursi, kā arī ņemtas vērā novadpētniecības lasītavas apmeklētāju intereses un esošā laikmeta tendences.

Krājuma izmantojums

Salīdzinot ar 2019. gadu, arī 2020. gadā bija vērojama tendence, ka par novadpētniecības krājumā esošajiem materiāliem vairāk interesējušies tieši individuālie pētnieki, žurnālisti, vēsturnieki u.c. novadpētniecības entuziasti. Iespējams, tas saistīts ar faktu, ka dīkstāves un mājāsēdes laikā, cilvēkiem ir vairāk laika pievērsties dzimtas pētniecībai.

Novadpētniecības lasītavas lietotāji un apmeklētāji

	2017	2018	2019	2020
Reģistrēti lietotāji	99	72	90	72
Apmeklētāji	191	177	221	178

Sakarā ar koronavīrusa izplatības radītajiem ierobežojumiem, Novadpētniecības lasītava nesniedza klātienēs pakalpojumus gada sākumā no 13. marta līdz 10. jūnijam un gada nogalē – no 2. decembra. Līdz ar to tas ir ietekmējis arī lasītavā reģistrēto lietotāju un apmeklētāju skaitu. Taču, salīdzinot skaitliskos rādītājus ar iepriekšējiem gadiem, ir redzams, ka kopumā novadpētniecības piedāvātie materiāli un pakalpojumi kļūst arvien pieprasītāki, jo, neraugoties uz ierobežojumiem lasītavas darbā, lietotāju un apmeklētāju skaits ir tāds pats kā 2018. gadā.

2020. gadā arī novadpētniecības jomā aktualizējusies attālinātā apkalpošana jeb uzzīņu sniegšana ar e-pasta starpniecību. Sniegta informācija un nosūtīti materiāli elektroniskā formā, piemēram, par šādiem tematiem un personālijām: Cēsu apkārtnes muižas – Dubinska, Rucka, Jurgā, Kalna, Blusu, Zeltkalnu, Glūdas, Zirņu; Cēsu rātsnama ēka Rīgas ielā 7, Vējdzirnavas vēsturiskā Cēsu rajona teritorijā, Latviešu kultūras dzīve Cēsīs no 1919.

līdz 1934. gadam, karavīru sanatorija Cēsīs, bāze “Pipariņi” (viss saistībā ar īpašumu tiesībām, LR Aizsardzības ministriju), prof. Voldemārs Maldonis, Eduards Ramats, Marta Skulme, Anna Sakse, Ārija Elksne, Ivars Prauliņš u.c.

Izsniegums

	2017	2018	2019	2020
Mapes	309	208	231	158
Grāmatas	215	106	199	115
Avīzes	142	95	265	117

Iepriekšējā pārskata periodā galvenie interesējošie temati, kas ietverti fiziskajās personāliju un tematiskajās mapēs bijuši: dažādas institūcijas (piemēram, Cēsu pašvaldības policija, Cēsu alus darītava, Cēsu uzņēmēju klubs, Baltijas mašīnu izmēģināšanas stacija, Ruckas muiža, Gatartas muiža, bērnu nams “Gaujaslīči”, Cēsu medicīnas skola, Cēsu 2. pamatskola, Cēsu profesionālā vidusskola, Cēsu Svētā Jāņa baznīca, Āraišu baznīca u.c.), kapsētas, dabas objekti, parki, pieminekļi (Cēsu Uzvaras piemineklis, Cēsu pulka Skolnieku rotas piemineklis, piemineklis Maija parkā) arhitektūras (īpaša interese par jūgendstila arhitektūru Cēsīs), vēstures un arheoloģiskie pieminekļi (Āraišu ezerpils), Cēsu nami un ielas, kā arī personālijas (Hāgemeisteru dzimta, Jette Užāne, Jānis Apals, Longīns Ausējs, Maija Baltaņa, Dzidra Kalniņa, Pēteris Priede, Mārcis Sārums, Jēkabs Strazdiņš, Voldemārs Maldonis, Jānis Lapiņš u.c.) un viņu autordarbi.

Plašākai tematu izpētei interesentiem piedāvāti arī krājumā esošie periodiskie izdevumi, grāmatas, kā arī vietnēs www.news.lv un www.periodika.lv esošā informācija.

2020. gadā lasītavā izsniegti arī eksemplāri, kas izvietoti mēneša izstādēs, piemēram, tematiskās mapes un izdevumi, kas saistīti ar novadniekiem Jāni Krūmiņu, Reinhodu Sotaku un Jāni Grīnu.

8.5. Novadpētniecības bibliogrāfiskais darbs

Pārskata perioda beigās novadpētniecības datubāzē fiksēti **101187** bibliogrāfiskie ieraksti. Gada laikā datubāzē ir papildināta ar **5452** ierakstiem. Tas ir par 1069 ierakstiem vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Tie tiek veidoti gan no laikraksta “Druva”, gan novadu pašvaldību publiskajiem izdevumiem (tai skaitā no izdevuma “Cēsu Vēstis”), kā arī no republikas preses izdevumiem – laikrakstiem un žurnāliem.

Datubāze ir pieejama bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā

<http://cesis.biblioteka.lv/alise/>, izvēloties sadaļu *Novadpētniecības datubāze*

Bibliogrāfiskos ierakstus veido gan Cēsu CB darbinieki, gan vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki, lietotājiem nodrošinot attālinātu informācijas resursu pieejamību gan par vēsturisko Cēsu rajonu, gan par ievērojamiem novadniekiem. Daļa ierakstu tiek arī importēti no Latvijas Nacionālās bibliotēkas Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzes.

Aktīvi darbu novadpētniecības datubāzē nemainīgi veic Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēkas (datubāzē papildināta ar 448 bibliogrāfiskajiem ierakstiem, darbu veic divas darbinieces), Raunas novada Drustu pagasta bibliotēkas (419 ieraksti), Jaunpiebalgas

novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkas (200 ieraksti), Vecpiebalgas novada Kaives pagasta bibliotēkas (155 ieraksti), kā arī Amatas novada Amatas pagasta Ģikšu bibliotēkas (140 ieraksti) darbinieki. Ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem datu bāzi papildina arī citu novadu publisko bibliotēku speciālisti. Diemžēl ir pāris bibliotēkas, kuru darbinieki novadpētniecības datubāzē darbības nav veikuši. Īpaši interesi par kvalitatīvu ierakstu veidošanu izrāda darbinieces no Priekuļu novada Liepas un Mārsnēnu pagasta bibliotēkām. Konsultācijas šobrīd pamatā tiek sniegtas telefoniski.

Kopumā Cēsu reģiona pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki datu bāzi papildinājuši ar **1211** ierakstiem par savu pagastu vēsturi, ievērojamiem cilvēkiem, notikumiem gan no laikraksta "Druva", gan no citiem izdevumiem, kas ir par 561 ierakstu mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Darbs ar BIS Alise Novadpētniecības datubāzi novadu pašvaldību bibliotēkām ir izvirzīts kā viens no galvenajiem uzdevumiem novadpētniecības darbā. Tomēr šobrīd viena no prioritātēm ir materiālu digitalizācijas darbs, nodrošinot to ilgmūžību un elektronisku pieejamību.

Turpinot sadarbību ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB), nosūtīti **2267** laikraksta "Druva" publikāciju analītiskie apraksti par laika periodu līdz 2020. gada novembrim (ieskaitot), kas ir par aptuveni 470 aprakstiem vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Turpinās darbs pie 2020. gada decembra analītisko aprakstu izveides.

Arī 2020. gadā analītiskajiem aprakstiem tiek pievienotas anotācijas, kas sniedz iespēju tos atlasīt pēc nozīmīgākajiem atslēgvārdiem pilntekstā. Kopumā izveidotas **1187** anotācijas, no kurām **666** ir ārējās pilntekstu anotācijas laikraksta "Druva" analītiskajiem aprakstiem. Tās ir publiski pieejamas interesentiem, ko ļauj 2017. gadā noslēgtais līgums ar laikraksta "Druva" redakciju. Šobrīd anotācijas tiek veidotas aktuālā gada publikāciju analītiskajiem aprakstiem.

8.6. Novadpētniecības resursu digitalizācija

2018. gadā uzsāktā digitālā novadpētniecības krājuma veidošana sekmīgi tiek turpināta arī 2020. gadā.

Digitalizējamo materiālu skaitā 2020. gadā pamatā tika iekļautas publikācijas no republikas preses un fragmenti/nodaļas no grāmatām, kas neatrodas novadpētniecības krājumā. Pārskata perioda ietvaros ir digitalizēts **521** teksta dokuments, kas satur **775** lappuses. Digitalizēto dokumentu skaitā netiek iekļautas publikācijas no laikrakstiem "Druva" (jaunākas par 2017. gada oktobri) un Cēsu novada pašvaldības izdevuma "Cēsu Vēstis", jo tie tiek saņemti elektroniskā formātā.

	2018	2019	2020	Kopā
Digitalizēto lappušu skaits	809	413	775	1997
Digitalizēto dokumentu skaits	228	211	521	960

Digitalizētais materiāls tiek uzglabāts divos formātos – pdf un jpg. Lai nodrošinātu maksimālu resursu pieejamību, nepārkāpjot autortiesības, digitalizētais materiāls nav pieejams tiešsaistē jebkuram interesentam. Pirmkārt, tas tiek pievienots lokālās anotācijas veidā novadpētniecības datubāzē Cēsu reģiona kopkatalogā, papildus ārējā anotācijā tiek

norādīts, ka resurss ir pieejams elektroniskā formā Cēsu reģiona pašvaldību publiskajās bibliotēkās. Otrkārt, skenētie materiāli no republikas preses tiek uzglabāti tīklā hronoloģiskā secībā laikraksta ietvaros.

Tiek turpināts darbs pie elektronisko novadpētniecības mapju veidošanas, kurām tiek nodrošināta pieeja bibliotēkas lasītavā esošajos datoros. Elektronisko mapju kārtojums ir līdzīgs mapju novietojumam plauktā – tematiski pēc UDK un novadniekiem veltītās. Dotajā brīdī elektroniskajās mapēs tiek kārtoti tie materiāli, kuriem netiek veidota ārējā anotācija novadpētniecības datubāzē, taču turpmākajā darba procesā tur tiks pievienots jebkurš bibliotēkas krājumā esošais elektroniskais teksta materiāls, neatkarīgi no tā, vai digitalizēts vai elektroniski radīts. Turklāt gada nogalē tika uzsākts apjomīgs darbs – novadniekiem veltītajās fiziskajās mapēs esošo publikāciju digitalizācijas process.

8.7. Novadpētniecības darba popularizēšana

Izstādes

Nemot vērā situāciju “Covid-19” pandēmijas dēļ, kopumā 2020. gadā novadpētniecības lasītavā un citviet bibliotēkā tika izvietotas vien 6 izstādes, kas veltītas vēsturiskā Cēsu rajona kultūrvēsturei, novadniekiem, viņu autordarbiem un nozīmīgiem dzīves notikumiem.

	2017	2018	2019	2020
Izstādes Novadpētniecības lasītavā	19	13	11	4
Izstādes citviet bibliotēkā	11	16	15	2

JANVĀRIS

2.-29. janvāris

Novadpētniecības lasītavā “Novadniekam Jānim Krūmiņam – 90 (1930–1994)”.

FEBRUĀRIS

3.-26. februāris

Novadpētniecības lasītavā “Novadniekam Reinholdam Sotakam – 130 (1890–1966)”.

17.-29. februāris 1. stāvā

“Purvīša balvas 2021” nominanta, gleznotāja Jāņa Šneidera darbi.

MARTS

2.-26. marts

Novadpētniecības lasītavā “Rakstniekam, žurnālistam un juristam Jānim Grīnam – 130 (1890–1966)”.

2.-30. marts 1. stāvā

“Purvīša balvas 2021” nominanta, gleznotāja Jāņa Šneidera darbi.

MAIJS

No 20. maija

“Jauno grāmatu izstāde” Novadpētniecības lasītavā.

NOVEMBRIS

Bibliotēkas tīmekļvietnē ieviesta Digitālo izstāžu sadaļa, kurā skatāmas un lasāmas vairākas ar novadpētniecību saistītas informatīvas ekspozīcijas.

DECEMBRIS

Gleznotāja Amedeo Klementes Modiljāni darbi Cēsu pilsētas mākslas skolas 4. klases audzēkņu interpretācijā.

Esošajā situācijā tika likts uzsvars uz digitālo tematisko izstāžu plānošanu un sagatavošanu. Rezultātā Cēsu Centrālās bibliotēkas tīmekļvietnē ieviesta *Digitālo izstāžu sadaļa*, kurā šobrīd skatāmas un lasāmas vairākas ar novadpētniecību saistītas informatīvas ekspozīcijas:

- “Cēsis – viena no Hanzas savienības pilsētām”;
- ““No zobena saule lēca” – Cēsu kaujām 100”;
- “Cēsu bibliotēkai 100”;
- Fotomateriāli no laikraksta “Druva” rubrikas “Pastaigā” – vēsturiskajā Cēsu rajonā kādreiz un tagad.

Šīs ekspozīcijas bijušas izvietotas bibliotēkas telpās laikposmā no 2017. līdz 2019. gadam. Šis ir veiksmīgs risinājums, lai dotu iespēju interesentiem tās skatīt attālināti neierobežotu laiku. Tās skatot, ir iespēja meklēt informāciju tekstā pēc atslēgvārdiem. To nodrošina iepriekšēja materiālu apstrāde programmā ABBY FineReader. Projekts realizēts “Latvijas valsts mežu un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2020” ietvaros. Darbs pie tematisko izstāžu plānošanas un sagatavošanas turpinās.

Pasākumi

Novads un novadpētniecības krājums tiek popularizēts arī ar pasākumu starpniecību, ko rīko bibliotēka. 2020. gadā bibliotēkā organizēti 6 pasākumi, veltīti novadpētniecības tematikai.

	2017	2018	2019	2020
Pasākumi	19	12	10	6

JANVĀRIS

22. janvārī plkst. 18.00 2. stāva zālē Sarunu vakars ar žurnālisti, grāmatas “Skaistumam nav gadu” autori Unu Ulmi.

FEBRUĀRIS

26. februārī plkst. 18.00 2. stāva zālē Grāmatas “Ливенцы в Белой борьбе” (“*Līvenieši Baltajā cīņā*”) atvēršana Latvijā kopā ar tās autoru – Krievijas vēsturnieku, ģermānistu, vēstures zinātni kandidātu Leontiju Laņņiku un autora oficiālo pārstāvi – atvaļināto pulkvežleitnantu, Latviešu Strēlnieku apvienības Cēsu nodaļas vadītāju Ēvaldu Krieviņu.

JŪLIJS

3. jūlijā plkst. 15.00 2. stāva zālē Luānas Loinertes grāmatas “Jānis Lapiņš. Karogs, vējos atraisījies, skrej” atvēršana.

SEPTEMBRIS

18. septembrī plkst. 18.00 Cēsu Mazā teātra aktiera Mārtiņa Liepas autorkoncerts “Citādāks”.

OKTOBRIS

7. oktobrī plkst. 18.00 2. stāvā Aleksandra Kalvāna jaunākās grāmatas “Drosme darīt” prezentācija.

Oktobrī un novembrī Izlaušanās spēle (escape room) “Dzejas detektīvs” bibliotēkas pagrabā.

Publicitāte

Informācija par novadpētniecības izstādēm un pasākumiem katru mēnesi tiek izvietota bibliotēkas informācijas stendos, ievietota bibliotēkas tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos un Cēsu novada pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļā “Pasākumu kalendārs”.

Sadarbojoties ar laikraksta Vidzemes novadiem “Druva” žurnālistiem, joprojām tiek nodrošināta bibliotēkas novadpētniecības darba publicitāte. 2020. gadā laikrakstā publicētas dažādas aktualitātes bibliotēkā, sākot ar mākslas izstādēm Centrālajā bibliotēkā un reģiona publiskajās bibliotēkās un noslēdzot ar īsziņu par digitālo izstāžu sadaļas ieviešanu bibliotēkas tīmekļvietnē. 2020. gada aprīlī tapusi žurnālistes Sarmītes Feldmanes publikācija par vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbību ārkārtējās situācijas laikā. Maijā vairākas publikācijas: par Vidzemes plānošanas reģiona izsludinātā un administrētā konkursa “Latvijas valsts mežu un Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā Vidzemes kultūras programma 2020” rezultātiem, kurā bibliotēka guva atbalstu, kā arī vairākas publikācijas par apmeklētāju apkalpošanas atsākšanu klātienē pēc piespiedu pārtraukuma. Maija mēnesī atspoguļota arī informācija par grāmatu fonda inventarizācijas noslēgšanos. Augustā publicēts S. Feldmanes raksts par vēsturiskā Cēsu rajona astoņu novadu 26 publisko bibliotēku kārtējo akreditāciju tiešsaistē, bet oktobrī – par bibliotēkas krājumu un tā organizāciju, savukārt novembrī – žurnālista Jāņa Gabrāņa publikācija par izlaušanās spēli “Dzejas detektīvs”. Gada nogalē tapusi publikācija par saņemtajām vērtīgajām grāmatām no Latvijas Nacionālās bibliotēkas.

Par bibliotēkas darbu 2020. gadā bijušas divas publikācijas arī pašvaldības informatīvajā izdevumā “Cēsu Vēstis” – par bibliotēkas darbību ārkārtējās situācijas laikā un grāmatu novietošanu karantīnā.

Kopskaitā 16 publikācijas.

8.8. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Līdzīgi kā daudzās citās jomās, arī bibliotēkas novadpētniecības darbā 2020. gada koronavīrusa infekcijas izraisītā pandēmija ir ieviesusi neplānotas korekcijas ikdienas darbā. Lai ierobežotu pulcēšanos un mazinātu iespējamās inficēšanās riskus, ir nācies atcelt ne tikai plānotos pasākumus, bet arī ierobežot esošajiem un potenciālajiem lietotājiem brīvpieeju novadpētniecības fondam. Lai esošajos apstākļos nodrošinātu vismaz daļēju piekļuvi nepieciešamajiem informācijas resursiem un bibliotēkā apkopotajam materiālu klāstam, kā prioritāte tika izvirzīts krājuma digitalizācijas process, kā rezultātā pārskata periodā ir ne tikai palielinājies izveidoto bibliogrāfisko ierakstu skaits un digitalizēto materiālu apjoms, bet arī tapusi digitālo izstāžu sadaļa bibliotēkas tīmekļvietnē.

Papildus tika popularizēta attālinātā apkalpošana jeb uzzīņas, izmantojot e-pastu. Šis pakalpojums ir akcentējis bibliotēkā kā konkrētas jomas speciālista nozīmi nepieciešamās informācijas iegūšanā un atlasē – par dažiem tematiem apkopotais novadpētniecības materiālu klāsts ir tik plašs, ka nav iespējams uzreiz visu digitalizēt un nosūtīt interesentam, bibliotēkām šie materiāli ir jāizpēta, jāizvērtē un jāatlasa viņaprāt nozīmīgākie, tādējādi pārbaudot savu erudīciju un zināšanas konkrētā jautājuma izpratnē.

Izvērtējot 2020. gadā paveikto un ņemot vērā 2021. gada aktualitātes, nākamajā pārskata periodā tiek izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

1. Turpināt pilnveidot Novadpētniecības datu bāzi:

- digitalizēt republikas laikrakstu un žurnālu publikācijas, arhivēt laikrakstu "*Druva*", un "*Cēsu Vēstis*" elektroniskās versijas, apstrādāt digitalizētos un arhivētos materiālus attēlu un teksta apstrādes programmās, veidot anotācijas un pievienot tās analītiskajiem aprakstiem elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē;
- veidot analītiskos aprakstus par pašreizējo periodu no laikrakstiem, žurnāliem, grāmatām, īpašu vērību pievēršot laikraksta "*Druva*" un "*Cēsu Vēstis*" aprakstu veidošanai;
- veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem par novadniekiem, iestādēm, organizācijām, objektiem un pasākumiem no tematiskajām mapēm;
- veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem no Cēsu pilsētas laikrakstiem, kas vecāki par 2000. gadu.

2. Digitalizēt Novadpētniecības lasītavas krājumā esošās tematiskās mapes, veidojot to ekvivalentu elektroniskā formā, kā arī veidot un papildināt digitālo novadpētniecības krājumu ar jaunākajiem materiāliem.

3. Turpināt darbu pie digitālo izstāžu plānošanas un veidošanas.

4. Bibliotēkas interneta vietnes sadaļā "*Novadpētniecība*" veidot un papildināt tā saturu.

5. Popularizēt novadpētniecības krājumu:

- uzlabojoties vispārējiem epidemioloģiskajiem apstākļiem, organizēt klātienē izstādes un tematiskos pasākumus, kā arī sekmēt sadarbību ar skolām, organizējot bibliotekārās un literārās stundas;
- veicināt lietotāju interesi par novadpētniecības lasītavā atrodamajiem materiāliem, izmantojot interneta vides un laikrakstu piedāvātās iespējas.

6. Turpināt sniegt konsultatīvu un praktisku palīdzību vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem novadpētniecības darbā un analītisko aprakstu veidošanā Novadpētniecības datubāzē.

9. Projekti reģiona bibliotēkās

Nr.	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts	Atbalstīts / neatbalstīts
Cēsu CB projekti					
1.	Cēsu Centrālās bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļas "Digitālās izstādes" izstrāde un ieviešana	Latvijas valsts mežu un VKKF atbalstītā Vidzemes kultūras programma 2020	182.00 EUR	Sadarbībā ar bibliotēkas mājaslapas uzturētāju – uzņēmumu SIA Lux Technology – laikposmā no 2020. gada maija līdz novembrim vietnes www.biblioteka.cesis.lv administrēšanas platformā tika ieviesta opcija digitālo izstāžu failu augšupielādei, savukārt bibliotēkas mājaslapā – sadaļa Digitālās izstādes, kas pieejama ikvienam interesentam. Tajā skatāmas un lasāmas vairākas ar novadpētniecību saistītas informatīvas ekspozīcijas. Projekta realizācija nodrošina esošo, bet līdz šim tehnisku apsvērumu dēļ nepublicēto, kā arī nākotnē iecerēto novadpētniecības izstāžu attālinātu pieeju tiešsaistē.	Atbalstīts
2.	Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference «Nākotnes bibliotēka»	VKKF	500.00 EUR	Projekta koncepcija paredzēja īstenot ikgadējo Cēsu CB un LNB Bērnu literatūras centra rīkoto Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci, lektoru autoratlīdzībām piesaistot finansējumu no VKKF. 2020. gada konferences tēma ietvēra lekcijas par: ■ mūsdienīgu bibliotēku Latvijā un pasaulē; ■ Latgales Centrālās bibliotēkas (LCB) Ģimenes digitālo aktivitāšu centra devumu un ieguvumiem; ■ Ogres Centrālās bibliotēkas (OCB) jaunbūves perspektīvu; ■ mācīšanos un radišanu, izmantojot tehnoloģijas. Konferences norisei tika piesaistīti tādi speciālisti kā LNB Bibliotēku attīstības centra galvenā speciāliste Māra Jēkabsons, LCB Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītāja Aiga Vihmane-Semjonova, OCB direktore Jautrīte Mežjāne un RTU Cēsu studiju un zinātnes centra direktors Armands Sīlītis. Lai arī projekta īstenošanai bija atvēlēti līdzekļi arī no pašvaldības piešķirtā budžeta, projekts netika realizēts "Covid-19" izraisītās situācijas dēļ.	Neatbalstīts

2020. gadā Cēsu reģiona pārējo novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki nav iesnieguši projektus nevienā no kultūras nozares programmām. Aizvadītais gads projektu sagatavošanā bijis pasīvs. Tā kā lielākoties projektos tiek lūgts finansiāls atbalsts dažādu klātienē norīkošanai, tad 2020. gadā "Covid-19" izraisītās krīzes ietekmē šādu publisku klātienē aktivitāšu organizēšana nebija aktuāla, savukārt neklātienē sarīkojumu rīkošanā vēl nav uzkrāta pietiekama praktiskā pieredze, lai projektu pieteikumos lūgtu finansējumu, piemēram, tiešsaistes pasākumu realizēšanai.

10. Publicitāte. Pasākumi

10.1 Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem.

2020. gads sabiedrības informēšanā bija citādāks – uzziņas par pasākumiem, izstādēm un bibliotēkas piedāvātajiem klātienē pakalpojumiem vairākkārt mijās ar informāciju un norādēm par to, kā tiek organizēts bibliotēkas darbs, kā notiek apmeklētāju apkalpošana un kādi pakalpojumi tiek nodrošināti koronavīrusa izraisītās slimības “Covid-19” izplatības laikā. Ņemot vērā valstī notiekošo, t.i. ārkārtējās situācijas izsludināšanu, vairākkārtēju tās pagarināšanu, kā arī virkni dažādu ierobežojumu vīrusa izplatības riska samazināšanai, bibliotēka regulāri saskārās ar detalizētas un mainīgas informācijas sagatavošanu un izziņošanu.

■ IEEJA SLĒGTA, BET DARBS TURPINĀS. Līdzīgs uzraksts ir uz visu bibliotēku durvīm Latvijā, taču bibliotekāri strādā. Un arī grāmatas lasītājiem ir pieejamas, vien savā bibliotēkā jāsaņem kods un jālasa virtuāli.

Foto: MARTA MARTINSONE-KAŠA

Fotogrāfija no laikraksta "Druva" publikācijas "Kad bibliotēku durvis slēgtas" 01.04.2020.

Lai arī 2020. gadā divas reizes izsludinātajā ārkārtējās situācijas laikā tika liegti gan klātienē pakalpojumi, gan publiski sarīkojumi, šis laiks deva iespēju mērķtiecīgi pilnveidot un popularizēt e-pakalpojumus, tādējādi bibliotēkas apmeklētājiem nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu attālinātu bezmaksas pakalpojumu pieejamību.

Pateicoties brīvpiekļuves saturam, ko piedāvā/piedāvāja LNB Digitālā bibliotēka, izdevniecība "Žurnāls Santa" www.manizurnali.lv, 3td e-GRĀMATU bibliotēka un datubāzes *Letonika.lv*, *BiblioRossica*, *BiblioPlanet* un *Non-fiction library*, bibliotēka dalījās arī informācijā par šīm bezmaksas tiešsaistes iespējām.

Informācija par attālinātajiem pakalpojumiem Cēsu CB Facebook lapā:

Cēsu Centrālā bibliotēka
March 20, 2020 · 🌐

Lieliska izdevība! 📖

#paliecmajs un lasi tādos 2019. gadā izdotos žurnālus kā Annas Psihologija, Santa, Mans Mazais, Ieva, Astes, Klubs, Deko u.c. tiešsaistē <https://www.manizurnali.lv/> PAR BRĪVU!

manizurnali.lv

Lasiet par brīvu

4,664 People Reached 499 Engagements

Cēsu Centrālā bibliotēka
Published by Krista Annija Lauberga · March 30, 2020 · 🌐

#Paliecmajs un izmanto vēl vienu noderīgu bezmaksas iespēju! Lasiet daudznazaru e-grāmatas krievu un angļu valodā datubāzēs:

- BiblioRossica: <http://www.bibliorossica.com>
- Autorizācijas datus iespējams saņemt, rakstot e-pastā: info@biblioteka.cesis.lv
- BiblioPlanet: <http://eng.biblioclub.ru/>
- Lietotājvārds un parole: s_386u71kp
- Non-fiction library: <http://lib.biblioclub.ru/>
- Lietotājvārds un parole: s_kgcvpvgg4

Lasiet daudznazaru e-grāmatas krievu un angļu valodā tiešsaistē bez maksas:

Piedāvājums spēkā līdz 2020. gada 31. maijam

ACADEMIC STUDIES PRESS BiblioRossica → ZINĀTNISKĀ LITERĀTŪRA MĀCĪBU MATERIĀLI DAILĪTERĀTŪRA MŪSDIENU EBREJU STUDIJA MŪSDIENU KRIEVU STUDIJA → [bibliorossica.com](mailto:info@biblioteka.cesis.lv) autorizācijas datus iespējams saņemt, rakstot e-pastā: info@biblioteka.cesis.lv

BiblioPlanet Eurasian Ebooks → GRĀMATAS PERIODIKA MULTIVIDE → eng.biblioclub.ru lietotājvārds un parole: s_386u71kp

Non-fiction library → ZINĀTNISKĀ LITERĀTŪRA AUDIOGRĀMATAS MĀCĪBU LITERĀTŪRA → lib.biblioclub.ru lietotājvārds un parole: s_kgcvpvgg4

1,626 People Reached 130 Engagements

Cēsu Centrālā bibliotēka
March 25, 2020 · 🌐

Līdz 14. aprīlim Latvijas Nacionālā bibliotēka / National Library of Latvia periodiskie izdevumi krātuvē Periodika.lv pilnībā pieejami arī ārpus bibliotēkām!

🔍 Meklējiet uzzinās par savu dzimtu, vietām un notikumiem un vēl, un vēl, un vēl! Jaunatkāpumi garantēti!

Periodika.lv

brīvā piekļuve līdz 14/04/2020

Latvijas Nacionālā bibliotēka / National Library of Latvia
March 25, 2020 · 🌐

🌟 Lieliski jaunumi! 🌟

Līdz 14. aprīlim brīvā piekļuve ikvienam pieejama Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas periodisko izdevumu krātuve Periodika.lv. Tajā ... See More

See Translation

372 People Reached 35 Engagements

Cēsu Centrālā bibliotēka
April 1, 2020 · 🌐

Lieliski! #Ēkultūra izvērsas plašumā! 📖🌐👍 Lasiet komerciālajā aprītē neesošas grāmatas (16. gs.–21. gs. sākums) tiešsaistē <http://gramatas.lndb.lv/> bez maksas!

Grāmatu portāls

brīvā piekļuve līdz 14/04/2020

Latvijas Nacionālā bibliotēka / National Library of Latvia
April 1, 2020 · 🌐

Līdz 14. aprīlim vai ilgāk, ja ārkārtējās situācijas laiks tiks pagarināts, ikvienam pieejams Digitālās bibliotēkas grāmatu portāls gramatas.lndb.lv 📖 Tajā iek... See More

373 People Reached 28 Engagements

Ari grāmatas novieto karantinā

Cēsu Centrālā bibliotēka apmeklētāju pieņemšanu atsāka 20. maijā. Drošības prasības ir mainījušas ierasto kārtību bibliotēkā. Tā atvērta tikai darba dienās no plkst. 10.00 līdz 15.00. Apmeklējumam atvēlētais laiks ir 30 minūtes. Lasītavas, grāmatu plaukti, spēļu vietas norobežotas un pagaidām nav pieejamas.

Lasītājs atnākot ieliek atnestās grāmatas speciālā kastē, kad tā ir pilna, kasti aiznes uz atsevišķu telpu, kur grāmatām ir trīs dienu karantīna. Tikai pēc tam darbinieces tās liek atpakaļ plauktos. Bibliotekāres ir nodrošinātas ar aizsarglīdzekļiem, cimdium un sejas vairogiem.

Apmeklētājiem pieejami divi datori, to lietošanas laiks ir ierobežots – 30 minūtes. Tāpēc, pirms doties uz bibliotēku, lai darbotos ar datoru, vēlams pieteikties. Pēc katra apmeklētāja datora virsmas dezinficē.

Darba ikdiena bibliotēkā tagad rit klusāk nekā pirms vīrusa infekcijas, taču apmeklētāji ierobežojumus uztver saprotoši un ir priecīgi par iespēju atkal pasūtīt un lasīt grāmatas vai iepriekšējo gadu žurnālus.

Kā pastāstīja bibliotēkas direktore Natālija Krama, laikā, kad bibliotēka bija

Attēlā: Bibliotēkas apmeklētāji saprotoši uztver noteiktos ierobežojumus un ir priecīgi par iespēju atkal saņemt grāmatas. Foto: Aivars Akmentiņš.

apmeklētājiem slēgta, veikts pamatīgs darbs – pilnīga krājuma inventarizācija. “Reģiona galvenajām bibliotēkām ik pēc 10 gadiem jāveic krājuma inventarizācija. Mums tas būtu jādara 2021. gadā. Nospriedām, ka dīkstāves laiks jāizmanto lietderīgi un, lai nākamgad nebūtu divus mēnešus jāslēdz bibliotēka, veicām inventarizāciju tagad.

Cēsu bibliotēkas krājums ir

iespaidīgs – 75 tūkstoši vienību. Vispirms kapitāli iztīrījām fondu no nevajadzīgām, nepieprasītām, noplēstām, novecojušām grāmatām, rakstījām norakstīšanas aktus. Veicām plauktu un grāmatu sanitāri higiēnisko apkopi, labojām saplēstās grāmatas. Pēc tam veicām inventarizāciju, katru grāmatu paņemot no plaukta, ieskenējot un noliekot atpakaļ. Esam labi pastrādājuši, un

grāmatu fonds ir pārskatīts un sakārtots,” rezumē N. Krama un turpina: “Lasītāji nāk, stāsta, ka bija noilgojušies pēc bibliotēkas. Protams, arī mums pietrūka ierastās dzīvīgās dunas ēkā, taču rēķināties, ka arī pēc ārkārtas stāvokļa atcelšanas būs spēkā drošības prasības un līdz iecienītajiem tusiņiem bibliotēkā, vēl kādu laiku jāpagaida.”

Publikācija laikrakstā “Druva” 01.06.2020.

Aktuāla informācija par bibliotēkas darbu ārkārtējās situācija laikā laikrakstā “Druva” tika publicēta vairākkārt.

Aktīva apmeklētāju apkalpošana klātienē un iespēja apmeklēt bibliotēkas organizētos publiskos pasākumus 2020. gadā notika laikposmā **no 1. janvāra līdz 13. martam**, kā arī, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus, laikposmā no 10. jūnija līdz 18. decembrim (pasākumi pēc 6. novembra vairs netika organizēti. Novembrī un līdz 18. decembrim bibliotēkas apmeklētājiem bija pieejami tikai konkrēti pamatpakalpojumi).

Aktuāla informācija par dažādiem bibliotēkas piedāvājumiem (pasākumu informatīvās relīzes, afišas, informācija par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā u. c.) regulāri tika publicēta arī Cēsu CB mājaslapā www.biblioteka.cesis.lv un Cēsu novada pašvaldības mājaslapā www.cesis.lv, kā arī drukātu afišu formātā izvietota pilsētvidē, vairākās pilsētas iestādēs (skolās, grāmatnīcā, pilsētas domē u. c.) un bibliotēkā.

Bibliotēkas tēlu veido dažādi nosacījumi:

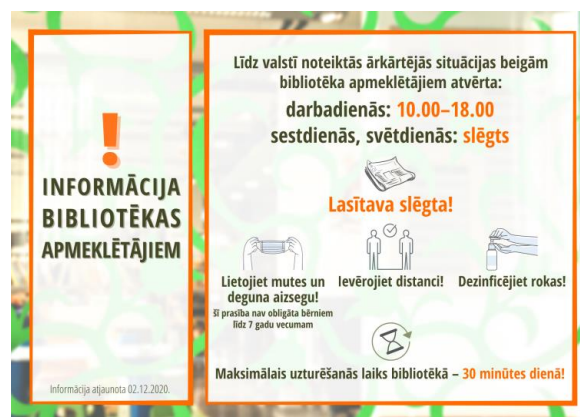
- personāls;
- komunikācija;
- pakalpojumu piedāvājums, to pieejamība;
- bibliotēkas ēkas interjers un eksterjers;
- vizuālā identitāte u.c.

Lai stiprinātu un pilnveidotu labvēlīgu sabiedrības priekšstatu par bibliotēku, 2020. gadā, kas bija piesātināts ar informāciju par dažādiem ar valsti izsludinātās ārkārtējās situāciju saistītiem valdības lēmumiem, **bibliotēka īpašu uzmanību pievērta konstruktīvu, nepārprotamu un vizuāli viegli uzzīņu sagatavošanā un publicēšanā** (darba laika izmaiņas, apkalpošanas kārtība, pieejamie pakalpojumi u.c.), kas attiecas uz bibliotēkas apmeklētājiem.

Informācijas pasniegšanas formātam un stilam ir būtiska nozīme mūsdienīgas bibliotēkas tēla veidošanā. Gaumīgs vizuālais dizains un korekta tekstuālā informācija nosaka publikāciju kvalitāti.

Informācija tīmeklī publicēta 10.11.2020.

Informācija tīmeklī publicēta 02.12.2020.

Informācija tīmeklī publicēta 18.12.2020.

Vizuālie materiāli tiek sagatavoti tiešsaistes interneta programmā “Canva”. Gadījumos, kad bibliotēkas fotogrāfiju krājumā trūkst attēli, kas ilustratīvi papildina tekstuālo informāciju, afišu izstrādē tiek izmantoti resursi no tādām bezmaksas fotogrāfiju lejupielādes tīmekļvietnēm kā www.unsplash.com, www.pexels.com un www.pixabay.com.

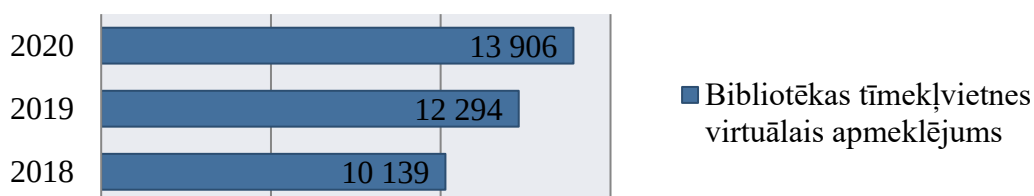
Pastiprināti pievēršot uzmanību darbinieku drošībai vīrusa izplatības laikā, uz bibliotēkas 1. stāva reģistrācijas letes tika uzstādīts aizsargstikls. Šis interjera jauninājums pozitīvi ietekmē bibliotēkas tēlu, jo arī apmeklētāji jūtas drošāk, aci pret aci komunicējot ar bibliotēkas darbinieku.

10.2 Reģiona bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkas tīmekļvietne www.biblioteka.cesis.lv

2020. gadā bibliotēkas mājaslapa apmeklēta **13 906** reizes.

Cēsu CB tīmekļvietne tiek uzturēta MODIX Revolution platformā. Mājaslapas statistikas dati pieejami Google Analytics tiešsaistes rīkā.

Jauninājumi mājaslapā 2020. gadā:

- bibliotēkas vēsture iztulkota un publicēta [angļu valodā](#);
- piedāvājumu saraksts papildināts ar iespēju [kļūt par reģistrētu bibliotēkas lietotāju attālināti](#), aizpildot reģistrācijas veidlapu;
- mājaslapas sadaļā "Pakalpojumi – piedāvājumu saraksts" atsevišķi izcelti "Elektroniskie pakalpojumi";
- ieviesta ["Digitālo izstāžu"](#) sadaļa.

Mājaslapas sadaļā ["Citas bibliotēkās"](#) tiek publicētas reģiona publisko bibliotēku aktualitātes. 2020. gadā no 26 reģiona publiskajām bibliotēkām informāciju publicēšanai šajā sadaļā iesūtījušas 13 bibliotēkas:

- Jaunpiebalgas novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka (6);
- Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka (6);
- Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka (5);
- Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēka (2);
- Raunas novada Drustu pagasta Gatartas bibliotēka (*kopš 01.05.2020. Raunas novada Drustu pagasta bibliotēkas nodaļa*) (2);
- Raunas novada Raunas pagasta bibliotēka (2);
- Vecpiebalgas novada Inešu pagasta bibliotēka (2);
- Amatas novada Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka (1);
- Priekuļu novada Liepas pagasta bibliotēka (1);

- Priekuļu novada Mārsnēnu pagasta bibliotēka (1);
- Priekuļu novada Veselavas pagasta bibliotēka (1);
- Raunas novada Drustu pagasta bibliotēka (1);
- Vecpiebalgas novada Kaives pagasta bibliotēka (1).

Sociālie tīkli

Facebook

2020. gada izskaņā bibliotēkas Facebook lapai "seko" (follow) **1 273** Facebook lietotāji.

5 visvairāk auditoriju sasniegušie Cēsu CB Facebook lapas ieraksti 2020. gadā:

Ieraksta publicēšanas datums	Ieraksta tēma	Ierakstu sasniegušās auditorijas skaits	Uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits t.sk. "like/patīk", "share/dalīties", komentāri, "see more/skatīt vairāk", ievietotās afišas un/vai linka skatījums, lapas apmeklējums caur konkrēto ierakstu u.c.
6. februāris	Video "Cēsu bibliotēkai 100"	8 524	770
19. maijs	Informācija par apmeklētāju apkalpošanas kārtību sākot ar 20. maiju	7 126	482
1. oktobris	Informācija par bibliotēkas organizēto izlaušanās spēli "Dzejas detektīvs"	6 749	455
25. augusts	Informācija par "Cēsu Mazā teātra" aktiera Mārtiņa Liepas autorkoncertu bibliotēkā	6 591	349
13. marts	Paziņojums par bibliotēkas slēgšanu pirmās valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā	4 684	505

2010. gadā Cēsu CB Facebook lapā publicēti **78** ieraksti.

Draugiem.lv

Ņemot vērā, ka interneta portāls Draugiem.lv vairs nav aktuāls komunikācijas un informācijas kanāls, Cēsu CB Draugiem.lv lapā 17. decembrī tika ievietots paziņojums, ka bibliotēka atvadās no šī portāla.

Portālā Draugiem.lv 2020. gadā tika publicēti 27 ieraksti, kas saturiski dublējas ar ierakstiem bibliotēkas Facebook lapā.

Bibliotēkas lapai Draugiem.lv tās pastāvēšanas izskaņā seko 398 šī portāla lietotāji.

Tiekamies citās plašā tīmekļa vietnēs!

Lai arī mērķauditorija, izmantojot jau ierastos komunikācijas kanālus, tiek veiksmīgi sasniegta, iecere veidot bibliotēkas kontu vietnē Instagram, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kļūst arvien aktuālāka.

Citas tīmekļvietnes

Daudzveidīgas ar bibliotēku saistītas uzziņas regulāri tiek publicētas arī Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.cesis.lv.

Tā kā pašvaldības mājaslapai gada vidū tika nomainīts rīks, kurā tiek nolasīti vietnes statistikas dati, tad skatījumu statistika bibliotēkas iesūtītajai informācijai par 2020. gadu nav pilnīga.

Bibliotēkas iesūtītā informācija tiek publicēta mājaslapas sadaļās "Kultūra" un "Pašvaldība".

Novads Sākums > Novads > Aktualitātes > Ziņas > Kultūra

Kultūra

03.12.2020	27.11.2020	20.11.2020	02.11.2020
Digitālās izstādes Cēsu Centrālajā bibliotēkā	Jauns darba posms baznīcas atjaunošanā	Pūtēju orķestris "Cēsis" piedalās Latvijas virtuālā pūtēju orķestra sveicienā Latvijai	Bezmaksas ekskursijā pa jūgendstila maršrutu Cēsis

Mājaslapas sadaļas "Covid-19 ierobežošana" apakšsadaļā "Pašvaldības iestāžu darbs" tiek publicēta aktuāla informācija par pašvaldības iestāžu darbu, t.sk. uzziņas par apmeklētāju apkalpošanas kārtību bibliotēkā.

Klikšķinot uz sadaļas "Pašvaldība" apakšsadaļu "Cēsu Centrālā bibliotēka", virtuālais apmeklētājs tiek novirzīts uz Cēsu CB mājaslapu.

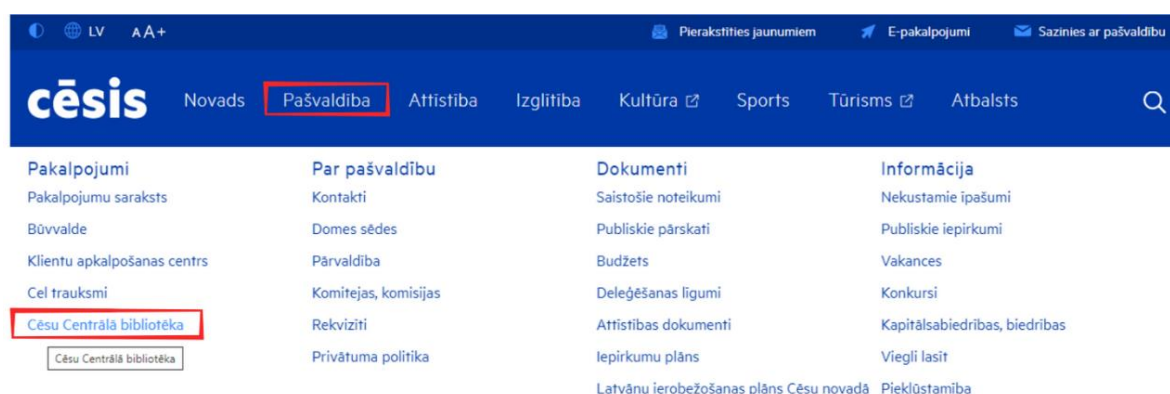
10.3 Veiksmīgākie bibliotēkas popularizējošie pasākumi

Cēsu CB

Pasākumi pieaugušo auditorijai	skaits: 7	Apmeklētāju skaits pieaugušo auditorijas pasākumos: 203
Pasākumi bērnu auditorijai	skaits: 46	Apmeklētāju skaits bērnu auditorijas pasākumos: 1198 , tostarp arī pieaugušie
Literatūras un profesionālās mākslas izstādes pieaugušo auditorijai	skaits: 19	
Literatūras izstādes, tostarp 1 radošo literāro darbu izstāde, bērnu auditorijai	skaits: 7	

2020. gadā no bērnu auditorijas pasākumiem vislielāko atsaucību guva tematiskās literārās stundas:

- literārā stunda sākumskolas audzēkņiem pēc pedagogu pieprasījuma **"Kosmisks? Nē, KOMIKSSI!"** (literārā stunda notika 8 reizes, kaut gan pieprasījums uz šīm nodarbībām bija lielāks – to norise tika pārtraukta, kad valstī vīrusa izplatības dēļ tika izsludināta ārkārtējā situācija);
- literārā stunda 5.–7. klašu grupām pēc pedagogu pieprasījuma **"Dzejo ar Raini un Aspaziju"** (literārā stunda notika 16 reizes).

*Detalizēta informācija par literāro stundu norisi lasāma 7. nodaļā
Darbs ar bērniem un jauniešiem*

Pieaugušo auditorijas lasītāju uzmanību 2020. gada sākumā piesaistīja raidījumu cikla **“Literatūra – ceļojums ar rakstnieku”** komandas izaicinājums oriģinālliteratūras cienītājiem – izlasīt grāmatas, kas atspoguļotas raidījuma 2. sezonas “literārajos ceļojumos”. Arī Cēsu CB Pieaugušo apkalpošanas nodaļā tika izvietots šāds grāmatplaukts. Lasītāji bija aicināti arī skatīties raidījumu ierakstus www.lsm.lv jebkurā sev ērtā laikā vai pie mums, bibliotēkā.

*“Literatūres 2” grāmatplaukts
bibliotēkas 1. stāvā*

Vislielāko atsaucību no bibliotēkas rīkotajām aktivitātēm 2020. gadā saņēma **izlaušanās spēle (ESCAPE ROOM) bibliotēkas pagrabā “Dzejas detektīvs”**, kas tapa sadarbībā ar izlaušanās spēļu veidošanas lietpratēju Mārci Bogdanovu no Valmieras. Lai Cēsu CB būtu konkurētspējīga Cēsu pilsētas bagātīgajā un augstvērtīgajā kultūras piedāvājumā, bibliotēkai ir jāspēj nodrošināt sabiedrībai saistošs, intrigējošs un kvalitatīvs aktivitāšu klāsts.

Bibliotēkas pagrabstāvs ir zona, kas apmeklētājiem ikdienā nav publiski pieejama. Tajā atrodas vairākas tehniskās telpas, krājums, arhīvs u. c. Pagrabs ir pieejams no divām pusēm un tajā esošo telpu izkārtojums ir ļoti piemērots izlaušanās spēles laukumam.

Kas ir “Dzejas detektīvs”?

Tā ir aizraujoša 2–4 cilvēku komandas spēle, kuras misijas izpildei nav nepieciešamas zināšanas par dzeju, dzejniekiem un literatūru. Uzdevumi atrisināmi, liekot lietā atjautību un loģiku. Ja komandas sastāvā ir bērni līdz 12 gadu vecumam, vienam no komandas pārstāvjiem jābūt pilngadīgam. Komandas dalība spēlē obligāti iepriekš jāpiesaka. Spēles ilgums 30–40 minūtes. Katra komanda pirms misijas izpildes tiek iepazīstināta ar spēles noteikumiem.

Kāds ir spēles stāsts un misija?

Zaglis *GarnaDzejs* no dzejas pasaules ieplānojis izskaust dzejoļus, kas pauž prieku. Šis nelāgais noziegums aizsākts, nolaupot leģendārā dzejnieka Eduarda Veidenbauma dzejoli, kas, neraksturīgi šim dzejniekam, ir liksms un pacilājošs.

Šī nozieguma lieciniece ir bibliotēkas darbiniece, kura kādā darba dienā aizstrādājās līdz vēlai vakara stundai un šo to redzēja un dzirdēja no paveiktās laupīšanas, tāpēc viņa komandai dodas līdzī šajā misijā un, ja rodas nepieciešamība, ir palīgs uzdevumu veikšanā. Spēles dalībniekiem ir dotas 3 iespējas uzdot jautājumus, kas var palīdzēt atrisināt uzdevumu un tikt tālāk.

Sērijveida dzejas laupīšana tiks pārstāta un dzejas pasaule glābta, kolīdz spēles dalībnieki, soli pa solim veicot uzdevumus, atradīs izkaisītās dzejas rindas un pazudušo dzejoli sveiku un veselu uzsūtīs virszemē...

Jāpiemin, ka darbošanās spēles laukumā – bibliotēkas pagrabā – komandām dod iespēju ne tikai uzzināt interesantus faktus par novadpētniecību, bet arī ļauj iepazīt bibliotēkas darba aizkulises.

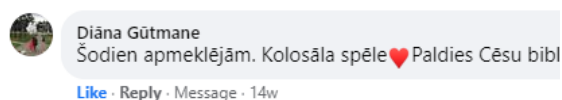
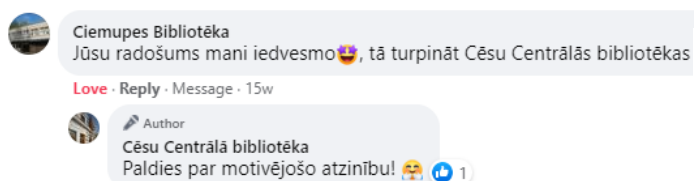
Izlaušanās spēles norise sākotnēji bija paredzēta oktobrī un novembrī, taču ņemot vērā, ka 9. novembrī valstī atkārtoti tika izsludināta ārkārtējā situācija, spēles norise līdz brīdim, kad koronavīrusa izraisītās slimības "Covid-19" izplatība mazināsies un situācija būs droša, tika atcelta.

No 7. oktobra līdz 6. novembrim spēlē piedalījās 12 komandas (kopā 47 cilvēki, tostarp bērni, jaunieši un pieaugušie).

Izlaušanās spēli atzinīgi novērtēja kā pilsētas iedzīvotāji, tā Cēsu kultūras centra speciālisti un pašvaldības aģentūras "Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs" vadītāja. Izlaušanās spēles norise, kolīdz būs ļauts rīkot publiskas klātienes aktivitātes, turpināsies. **Šīs spēles priekšrocība ir tās formāts** – tās izspēle jāveic komandā, piemēram, draugu, kolēģu vai ģimenes lokā. Laikā, kad cilvēki atsāks apmeklēt publiskas klātienes aktivitātes, spēle "Dzejas detektīvs" būs drošāka un saistošāka par, piemēram, sarīkojumu, kas notiek vienā telpā, kur pulcējas un drūzmējas vairāki desmiti cilvēku.

Atsauksmes par spēli no Facebook lietotājiem:

Kolosāls izaicinājums! 🙌🙌🙌

Show Attachment

11

2 Shares

Lieliska ideja 🙌🙌🙌🙌

Show Attachment

2

1 Share Se

Publikācija laikrakstā "Druva" 05.11.2020.

Atrast izkaisītos dzejas pantus

Cēsu Kultūras centrs
October 30, 2020 · 🌐

Šodien Cēsu Kultūras centra komanda devās pie kolēģiem Cēsu Centrālā bibliotēka, lai piedalītos izlaušanās spēlē "Dzejas detektīvs". Ar prieku ziņojam, ka pēc pavadītu meklēšanas un atrašanās dzejas pasauli šodien izglābām.

Piesaki arī savu komandu izlaušanās spēlei "Dzejas detektīvs". Vienlaikus būs iespēja atsvaidzināt savas literatūras zināšanas (un ne tikai), kā arī pabūt bibliotēkas telpās, kas nav ikdienā pieejama. Vairāk informācijas šeit: http://www.biblioteka.cesis.lv/.../izlau%C5%A1an%C4%81s...

Linda Grundmane and 18 others

3 Shares

Arvien lielāku popularitāti Latvijā gūst izlaušanās spēles, kurās dalībniekiem, noteiktā laikā sadarbojoties, izmantojot atjaunību, zināšanas, risinot mīklas, pamatot sakarības, atrodot telpās paslēptus priekšmetus, jācenšas izkļūt no telpas.

JĀNIS GABRĀNS

Šādas spēles ienāk arī mūsu pusē, un jaunākais piedāvājums ir Cēsu Centrālajā bibliotēkā, kur kopš oktobra iespējams piedalīties aizraujošā izlaušanās spēlē "Dzejas detektīvs", kas risinās bibliotēkas pagrabā. Spēles fabula vēsta, ka "zaglis Ģarņdžejs no dzejas pasaulē ieplūstojis izskaut dzejoļus, kas pazū priekš. Šis nēlāgais novērgums aizsāks, nolaupot leģendārā dzejnieka Fēduarda Veidenbauma dzejoļi, kas, neraksturojot šim dzejniekam, ir līkums un pacilājots. Sērijveida dzejas laupīšana tiks pārsaita un dzejas pasaulē glābta, kolīdz spēles dalībnieki, soli pa solim veicot uzdevumus, atradīs izkaisītos dzejas rindas un pazudušo dzejoļu sveiku un veselu uzskaitis vārdzīmē".

Spēles dalībnieku uzdevums, pārvietojoties no telpas uz telpu, meklēt norādes un atrast šīs dzejas rindas. Bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Krista Annija Lauberga stāsta, lai piedalītos spēlē, nav nepieciešamas zināšanas par dzeju, dzejniekiem un literatūru. Uzdevumi atrisināmi, liekot lietā atjaunību un loģiku.

Sākumā bija doma spēli piedāvāt divus mēnešus, bet tagad esam nolēmuši, ka nenotelsim gala termiņu," saka K. Lauberga.

"Sajai laikā publicēsim pasākumus rīkot nevar, bet šajā spēlē var piedalīties viena ģimene. Pēc pirmā mēneša var teikt, ka interese ir pietiekama, tiesa, novembrī cilvēki kļūvis nedaudz piesardzīgāki, dažas komandas par atsaka dalību."

Šobrīd spēli izmantojuši galvenokārt cēsnieki un arī valmierieši. Uz jautājumu, vai spēle sarežģīta, cilvēki saka - kā kurā brīdī.

"Spēle radās pēc mūsu iniciatīvas," stāsta K. Lauberga. "Puti piedalījās izlaušanās spēlē Valmierā. Domājot, ko šajā laikā, kad publicēsim pasākumus rīkot nevar, mēs bibliotēkā varam piedāvāt, sapratām, ka spēle ir labs risinājums. Mums ir piemērus telpu - pagrabu, kas netraucē ikdienas procesam. Caur šo spēli kaut nedaudz vēlamies piesaistīt uzmanību novērtējamā, tiepēc arī galvenais varonis ir Fēduards Veidenbaums un viņa dzeja. Dalībniekiem ir iespēja apskatīties pagrabu, kur glabājas grāmatas, tie teikt, ieskatīties nūs darba aizkulisēs."

Vasarā, svinot Cēsu kauju 101. gadadienu, Cēsu Vēstures un mākslas muzejs uicināja ļauties

MATRISINĀJUMS SAJEMTS. Cēsu Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Krista Annija Lauberga saņemusi no dalībniekiem nozagto dzejoļu, un tūlīt viņiem tiks nosūtīts apliecinājums, ka misija izpildīta veiksmīgi.

Foto NO ALBUMA

Šobrīd spēli izmantojuši galvenokārt cēsnieki un arī valmierieši. Uz jautājumu, vai spēle sarežģīta, cilvēki saka - kā kurā brīdī.

piedāvājumiem - izlaušanās spēlei "Cēsu kauju leģendas", kurā dalībniekiem stundas laikā jāizkļūst no ienaidnieka ģenerāļa kabīnā.

Muzejpedagoģe Evita Muceniece stāsta, ka šī spēle joprojām ir piedāvājumi. Aktivākie mēneši bijuši jūnijs, jūlijs, tagad vīruss mazliet samazinājis aktivitāti. Viņa stāsta, ka lielākā daļa dalībnieku veiksmīgi veikuši uzdevumus un izkļuvuši no telpas: "Dažkārt piedāvājumu atmāšana nav viegla, bet dalībnieki ir priecīgi par spēles laikā iegūto informāciju par Cēsu kaujām, tā laika vēsturiski - politisko stāvokli Latvijā. Ir patīkami konstatēt, ka cilvēki ir arī zināši par vēstures tēmām, apbalvojumiem. Vēstures zināšanas palīdz, bet tas nav pats galvenais, tās var kļūt uz victas, svarīgāka ir sadarbība un loģiskā domāšana."

E. Muceniece atzīst, ka izlaušanās spēle bagātina piedāvājumu, ar to muzejā ienāk jauna auditorija, arī šādu izlaušanās istabu fani, kuri brauc pa Latviju, piedaloties spēlēs.

Pēc biedrības "Ntāurei" telpās Ntāures kultūras namā tika piedāvāta izlaušanās spēle "Latvija", ko biedrība realizēja Valsts kultūrkapitālā fonda

mērķprogrammas "Latvijai 100" ietvaros. Spēles dalībniekiem bija iespēja iepazīt Latviju caur vēstures faktiem, Latvijas vērtībām, iepazīstot kultūru, notikumus, personības.

Piedrības vadītājs, Saņemus deputāts Mārtiņš Šteins stāsta: "Interese par spēli bija liela, patīkami, ka apmēram puse dalībnieku, kas iesaistās, bija no eliem novadiem. Tā viņi uzziņāja, kur ir Ntāure, daļa tur viesojās pirmo reizi. Tālākie apmeklētāji bija no Rēzeknes, Apes, daudz rīdzinieku, bet varums no Cēsn, Valmieras. Apmeklētāji atzinīgi novērtēja spēles kvalitāti."

Spēles radītāji un veidotāji bijuši paši "Ntāurei", pārveidojot tās vajadzībām arī telpu kultūras namā. Lai arī pilnā apjomā spēle vairs netiek piedāvāta, M. Šteins stāsta, ka atsevišķus elementus viņi joprojām nupurina izmantot, dodoties izbraukumos: "Redzam, ka popularitāti gūst izlaušanās spēles, kas ir gada spēles formāti, iespējams, mēs savu piedāvājumu varētu pārveidot jaunā versijā. Negribam to pilnībā nolikt malā, jo atbilst, akusēti sagādā, kāpēc tos neizmantot."

Klusi, bet darbīgi un operatīvi bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā 2020. gada 4. martā starp grāmatu plauktiem profesionālas filmēšanas grupas vadībā tika uzņemts kadrs režisora Andra Gaujas (ilggadējās un iemīļotās Cēsu bibliotēkas darbinieces Martas Gaujas mazdēla) filmas tīzerim.

Kamera, skaņa – aiziet!

Diemžēl "Covid-19" krīzes ietekmē savu darbību izbeidza Cēsu CB lasītāju klubs.

Cēsu reģiona novadu pašvaldību publiskās bibliotēkas izmanto vairākus rīkus publicitātes nodrošināšanai:

- novadu pašvaldību mājaslapas;
- sociālos tīklus Facebook un Instagram (no 26 novadu pašvaldību publiskajām bibliotēkām tos izmanto 20 bibliotēkas);
- novadu pašvaldību informatīvos izdevumus;
- Cēsu CB mājaslapas sadaļu "Citās bibliotēkās".

2020. gada reģiona novadu pašvaldību bibliotēku spilgtākie notikumi, kas pozitīvi ietekmējuši bibliotēku tēlu

- 13. martā svinīgā atmosfērā tiek atklātas Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēkas izremontētās telpas.
- Amatas novada Ieriķu bibliotēkā darbību projekta "KOPA – kopienu pārdomāta attīstība" ietvaros uzsāk Ieriķu ciema kopiena.

Ieriķu bibliotēkā 2020. gadā notika vairākas Ieriķu kopienas satikšanās. Tajā pulcējas ieriķieši, kuriem rūp ciema attīstība, kā arī vietējo iedzīvotāju iepazīšana. Kopienas tikšanās reizēs bibliotēku apmeklēja arī viesi – speciālisti –, kuri ar ieriķiešiem dalījās pieredzē un iedvesmoja rīkoties ciema izaugsmes labā. Diemžēl

“Covid-19” izplatības mazināšanas ietekmē kopienas darbība ir apstājusies. Situācijai uzlabojoties, ierīķieši turpinās tikties kopienas lokā, lai risinātu izvirzītos jautājumus, piemēram, kā pilnveidot un attīstīt ciema identitāti.

- 8. augustā Jaunpiebalgā notiek sarīkojums “Izvēlies Piebalgu”, kurā piedalās valsts prezidents Egils Levits un kurš sarīkojuma ietvaros apmeklē arī Jaunpiebalgas pagasta bibliotēku.
- Raunas novada Raunas pagasta bibliotēka savā Facebook lapā organizē vairākus interesantus konkursus bibliotēkas Facebook lapas sekotājiem un citiem interesentiem (“Atmini grāmatu pēc grāmatas vāka fragmenta”, “Atmini dzejnieku pēc citāta no dzejoļa”, “Esi dzejdaris!”), aktīvākos, aizrautīgākos un radošākos dalībniekus apbalvojot ar pārsteiguma balvām. Atbildes uz konkursu uzdevumiem dalībnieki bija aicināti ierakstīt komentārā zem publicētā grāmatas vāka fragmenta vai dzejoļa citāta.

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Cēsu CB tēla pilnveidošanai **nepieciešami reprezentācijas materiāli** – iestādi raksturojošs suvenīrs, ko dāvināt viesiem, sadarbības partneriem u. c. Cēsu CB interesēs ir izdomāt un pasūtīt izgatavošanai tādu reprezentācijas dāvanu, kas būtu oriģināla un tās saņēmējam ikdienā praktiski noderīga. Šīs ieceres īstenošanai nepieciešams kolektīvi vizualizēt idejas suvenīriem, piesaistīt finansējumu un speciālistu iedejas realizēšanai.

Vēl viens būtisks faktors, kas labvēlīgi ietekmē sabiedrības priekšstatu par iestādi, ir **vizuālā identitāte**. Ieviešot, piemēram, vienotu afišu dizainu kā bērnu, tā pieaugušo auditorijas sarīkojumu/izstāžu popularizēšanai, bibliotēkas interjeram pielāgotu toņu karti digitālajiem publicitātes materiāliem (afišām, darba laikiem, prezentācijām. u. c.), izmantojot konkrētus teksta fontus, logo variācijas u. c. nianšes, tiktu rasts mūsdienīgs risinājums bibliotēkas tēla sekmēšanai. Šādas ieceres īstenošanai nepieciešams piesaistīt finansējumu un speciālistu, kurš ir lietpratīgs korporatīvās identitātes izstrādē.

Cēsu reģiona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem jāturpina praktizēt kvalitatīvas informācijas sagatavošanas prasmes. Bibliotekāriem aktīvi jāapgūst digitālo publicitātes materiālu maketēšana, uzmanību pievēršot mūsdienīgam un saskaņotam dizainam. Tāpat jāņem vērā, ka uzmanība jāpievērš arī kvalitatīvas tekstuālās informācijas sagatavošanai, t. i. valodas stilam, gramatikai, pieturzīmju lietojumam. Viskvalitatīvāk publicējamo informāciju sagatavo Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka, arī Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēka un Priekuļu novada Mārsnēnu pagasta bibliotēka. Arī citas novadu pašvaldību bibliotēkas progresē kvalitatīvu publicējamo uzziņu sagatavošanā, taču šīs prasmes ir nepieciešams arvien pilnveidot, atkārtot un nostiprināt. Tāpat bibliotekāriem jāapgūst un aktīvāk jāizmanto sociālie tīkli uzziņu publicēšanai. Par šīm tēmām plānots organizēt tiešsaistes un/vai klātienē seminārus, apmācības.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

11.1. Cēsu CB sadarbības partneri

Cēsu CB ir veiksmīga sadarbība ar Cēsu novada pašvaldību. Citu pašvaldības institūciju pārstāvji uzticas un palaujas uz bibliotēkas speciālistiem, kā arī respektē iestādes darbu.

Jau vairākus gadus Cēsu CB pārstāv Cēsu novada **mazo kultūras projektu konkursa vērtēšanas komisiju**, ko apstiprinājis konkursa izsludinātājs – pašvaldības aģentūras “Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs”. Tāpat Cēsu CB pārstāv **Cēsu novada Kultūras padomi** un sadarbojas ar “**Cēsis – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027**” projekta darba grupu.

Gatavojoties Eiropas Valodu dienai 26. septembrī, Cēsu CB tika uzrunāta piedalīties starptautiskā projektā, kura ietvaros 2026. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas (EKG) titula kandidātes Hlohoveca (Slovākija) un Savonlinna (Somija) un 2027. gada EKG titula kandidāte **Cēsis** sagatavoja video, kuros nacionāla mēroga rakstnieki, stāstot par kādu no savām grāmatām, izceļ katrs savas valsts valodas daiļumu, skanīgumu un unikalitāti. Bibliotēkā profesionāla video operatora vadībā tika uzņemta *video prezentācija rakstnieces un novadnieces Ingunas Baueres grāmatai “Dieva riekšavā”*, kurā autore stāsta par grāmatu un tajā aprakstītajiem notikumiem, tostarp par latviešu būvmeistaru Mārci Sārumu, kurš būvējis arī Cēsu Svētā Jāņa baznīcas augsto torni.

3. decembrī bibliotēkas direktore un sabiedrisko attiecību speciāliste piedalījās tiešsaistes sapulcē, kurā kopā ar EKG darba grupas biedriem runāja par kultūras aktivitātēm, kuru iniciatore būtu bibliotēka. Bibliotēkai tika uzdots sagatavot idejas koncepciju un iesniegt to EKG projekta darba grupai. Idejas projekts ir sagatavots un iesniegts.

Pozitīvi vērtējam sadarbību ar mūsu reģiona pagastu publiskajām un skolu bibliotēkām, Izglītības pārvaldi, skolām un bērnudārziem, Cēsu Vēstures un mākslas muzeju, Cēsu grāmatnīcām.

Jau 3 gadus esam aicināti un arī piedalāmies Lietuvā notiekošajā Radvilišķu pilsētas publiskās bibliotēkas organizētajā starptautiskajā pasaku lasīšanas čempionātā. Plānots šis pasākums bija arī 2020. gadā, diemžēl šoreiz izpalika klātienē dalība pasākumā. Lai turpinātu iesākto tradīciju, lietuviešu kolēģi aicināja iesūtīt ierunātas latviešu tautas pasakas videoformātā, jo čempionāts notika šādā formātā. Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa nolasīja latviešu tautas pasaku “Vecīša cimdiņš”, e-prasmju konsultants Mārtiņš Rijnieks veica pasakas videoierakstu, kas tika nosūtīts uz Radvilišķiem. Lai lietuviešu klausītāji saprastu pasakas saturu, tika nosūtīts arī tās tulkojums krievu valodā.

11.2. Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka - novada pašvaldības atbalsta punkts

Arī Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkai ir veiksmīga sadarbība ar pašvaldību. Pēc grafika bibliotēkas telpās darbadienās darbojas Vaives pagasta pārvalde, Cēsu novada bāriņtiesa un Cēsu novada pašvaldības aģentūras “Sociālais dienests”.

Bibliotēkas vadītāja Jana Sukure papildus bibliotekārajam darbam veic arī klientu apkalpošanas centra funkciju – pieņem iesniegumus no Vaives pagasta iedzīvotājiem.

Iepriekš minēto pakalpojumu ieviešana bibliotēkā, kas atrodas Rīdzenes ciema centrā, iedzīvotājiem ļauj saņemt pašvaldības piedāvātos pakalpojumus ātri un ērti, nemērojot ceļu uz pilsētu.

11.3. CB Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) darbs

Eiropas Savienības informācijas punkts Cēsu Centrālajā bibliotēkā piedāvājis sekojošus pakalpojumus:

- Uzziņas par Eiropas Savienību
- Informatīvus materiālus par ES
- Individuālas konsultācijas par informācijas avotiem Eiropas Savienības jautājumos
- Darba sludinājumu datu bāzi
- Informāciju par iespējām mācīties Eiropas Savienību valstu augstskolās

Visa gada garumā gatavota aktuāla informācija par Eiropas Savienību, ievietošanai Cēsu CB mājas lapas sadaļā „Eiropas Savienības informācijas punkts”:

<http://www.biblioteka.cesis.lv/lv/sakums/es-aktialitates/>

02.10.2020. Eiropas Savienības informācijas punkts interneta vidē, tiešsaistē sekojis līdzi: ES informācijas sniedzēju forumam **”Jaunā realitāte”** <https://esmaja.lv/>

Sniegtas uzziņas klātienē par iedzīvotājus interesējošām tēmām:

- Personas datu aizsardzība un privātās dzīves neaizskaramība Eiropas Savienībā
- Lielbritānijas izstāšanās no ES un no tā izrietošās sekas
- ES daudzgadu budžets
- ES un klimata pārmaiņas

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Cēsu Centrālā bibliotēka sniedz metodisku un konsultatīvu palīdzību 8 novadu - Cēsu, Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas novadu 26 publiskajām un 24 izglītības iestāžu bibliotēkām. Ar novadu pašvaldībām noslēgti sadarbības līgumi. Aizvadītajā gadā tika reorganizētas Raunas novada Gatartas un Rozes bibliotēkas. Raunas novada Rozes bibliotēka izveidota par Raunas pagasta bibliotēkas nodaļu un Drustu pagasta Gatartas bibliotēka par Drustu pagasta bibliotēkas nodaļu.

12.1. Semināri atskaites gadā

Sakarā ar COVID izveidojušos situāciju, paspējām noorganizēt tikai **2 klātienes seminārus – 1 mācību semināru un 1 svētku semināru pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem.**

Mācību semināra tēmas:

- 2019. gada Cēsu reģiona pašvaldību publisko bibliotēku darba rādītāji
- Statistikas rādītāji BIS Alisē
- Aktualitātes bibliotēkārājā darbā un Latvijas bibliotēkāju biedrības aktualitātes
- Ikviens darbs var būt ideāls. Stāsts par to, kā uzdrīkstēties būt drosmīgam, iemācīties izbaudīt procesu un atrast sevi. Saruna ar rakstnieci Zani Nuts

24. septembrī, ievērojot valsts noteiktos ierobežojumus, Cēsu Centrālajā bibliotēkā notika mūsu organizētais ikgadējais pašvaldību publisko bibliotēku darbinieku **svētku seminārs**, kurā godinājām darba jubilārus, klausījāmies ģitārista un dziesminieka Toma Ņizina muzikālu sveicienu, saviesīgā gaisotnē baudījām svētku maltīti un priecājāmies par paveikto. Šajā seminārā piedalījās arī novadu pašvaldību vadītāji, kuri sveica savus bibliotēkārus.

Ierobežojumu laikā saziņa ar pagastu bibliotēku darbiniekiem notika e – sarakstēs un konsultācijās pa telefonu. Galvenās tēmas aizvadītajā gadā – pagastu bibliotēku akreditācija, attālināto pakalpojumu sniegšana, to veidi un iespējas, autorizēto datu izsniegšana lasītājiem, administratīvi teritoriālā reforma.

12.2. Profesionālie pieredzes braucieni – nenotika

Aizvadītajā gadā neizdevās īstenot ieplānoto un jau daļēji apmaksāto braucienu uz Somijas bibliotēkām.

12.3. Cēsu reģiona pašvaldību publisko bibliotēku akreditācija

2020. gada 29., 30. jūlijā notika pašvaldību publisko bibliotēku akreditācija. Akreditācija šoreiz notika netradicionālā, bet šim laikam piemērotā formā - attālināti Microsoft Teams platformā. Bibliotēku vērtēšanā piedalījās komisija: Rīgas Centrālās bibliotēkas direktores vietniece Doloresa Veilande un Limbažu galvenās bibliotēkas direktore Dzintra Dzene. Piedalījās arī Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā referente Vanda Bērziņa.

Komisijas locekles pirms tam iepazinās ar iesūtītajiem bibliotēku akreditācijas dokumentiem un darba aprakstiem un bija gatavas tikties ar katru bibliotēkas vadītāju, uzdotot jau konkrētus viņam sagatavotus jautājumus par procesiem, kas noris attiecīgajā bibliotēkā. Sarunas laiks vienai bibliotēkai – 20 minūtes. Jāsaka, ka bibliotekāres bija gana satrauktas, jo baidījās kaut ko nepateikt, sajaukt utt. Taču, pateicoties komisijas locekļu labvēlīgajai un uz izpratni vērstajai attieksmei, veidojās konstruktīvas sarunas un uzklauti arī ieteikumi bibliotēku darbības uzlabošanai. Komisijas locekles jau visās bibliotēkās bija bijušas iepriekšējos gados, tā ka arī vizuāli zināja, par kādu bibliotēku ir runa. Rezultātā tika akreditētas visas 26 pagastu bibliotēkas, piešķirot tām vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Galvenie akreditācija komisijas ieteikumi bibliotēkām un pašvaldībām bibliotēku turpmākajam darbam:

- aktivizēt autorizācijas datu izsniegšanu
- atjaunot bibliotēkas datortehniku
- rakstiski fiksēt un apkopot aptauju rezultātus
- aktualizēt darbu ar abonētajām datubāzēm

12.4. Konsultatīvais atbalsts un apmācības izglītības iestāžu bibliotēkām

Cēsu CB metodiskajā pārraudzībā ir 24 bijušā Cēsu reģiona 8 novadu izglītības iestāžu bibliotēkas.

Skolu bibliotēku darbiniekiem 2020. gadā nav organizēti klātienē semināri un atcelta tika arī plānotā **Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference**.

Skolu bibliotēku darbiniekiem telefoniski un e - pastā Cēsu CB speciālisti sniedza profesionālās konsultācijas LDKK aizpildīšanā, darbā ar BIS Alise, par datu izguvi no BIS Alise Statistikas.

CB Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja iesaistīja skolu bibliotekārus darbā ar lasīšanas veicināšanas programmām bērniem un jauniešiem.

12.5. Sadarbība ar citām iestādēm

Joprojām veiksmīga sadarbība CB ir ar visu 8 novadu pašvaldībām, katru gadu tiek atjaunoti sadarbības līgumi par līdzfinansējumu CB sniegtajiem pakalpojumiem reģiona pašvaldību publiskajām un izglītības iestāžu bibliotēkām.

Turpinās sadarbība ar LNB Bērnu literatūras centru, koordinējot reģiona bibliotēku dalību bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmās.

Nav iedomājama bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide bez sadarbības ar LNB Bibliotēku attīstības centru, saņemot profesionālu informāciju un apmeklējot profesionālos seminārus. Aizvadītajā gadā tas notika attālināti.

Laba sadarbība ar LNB Kompetenču attīstības centru. 2020. gadā Raunas novada bibliotēkas vadītāja turpināja mācības LNB Kompetenču attīstības centrā ESF projekta *Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide* 960 h kursos *Bibliotēku zinības* un ieguva profesiju *Bibliotekārs*.

2021. gadā viena no prioritātēm būs kopdarbībā ar Cēsu novada pašvaldību strādāt pie ATR – administratīvi teritoriālās reformas un pašvaldību bibliotēku apvienošanas. To esam veiksmīgi uzsākuši jau 2020. gadā, organizējot aptaujas, sarunas, domu apmaiņu e- vidē un klātienē par to, kādā modulī bibliotēkas strādās pēc ATR

Veiksmes stāsts

Var arī tā! Brīvdabas kinovakari pie Rīdzenes bibliotēkas

Apraksta autore **Jana Sukure**,
Rīdzenes bibliotēkas vadītāja

Ir notikumi, kas sākas ar ideju.

Jau kopš 2017. gada Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka rīko brīvdabas kino vakaru vasaras izskaņā – augustā.. Kino vakaram augusta otrā nedēļa tiek izvēlēta apzināti, jo dienas paliek īsākas un ir lielāks efekts sēdēt ārā, pie bibliotēkas esošā kalniņa un baudīt kino. Patīkami arī tas, ka līdz šim arī laikapstākļi mūs ir lutinājuši.

Kā tas sākās? Kādu labu laiku pa galvu virmo visādas domas – ko darīt, kā iepriecināt vietējos un pat apkārtējos bērnus un jauniešus, ko interesantu varētu piedāvāt no bibliotēkas puses. Bibliotēkā jau notiek radošās darbnīcas, lasīšanas maratoni un visādi citādi bibliotēkas veidotie pasākumi. Un lūk, galvā iešaujas neprātīga ideja (tajā brīdī tā šķita), rīkot kino vakaru pie bibliotēkas! Vieta ir, tātad - jā, pamēģinām!

Interneta resursos tiek meklētas idejas filmai vai animācijai. Atrodu vairākas, tad sāku lēnām atsijāt. Reizēm pat jāprasa padoms kādam vecākam, kurš ienācis bibliotēkā, tādā veidā ir vieglāk pieņemt lēmumu, ko šoreiz skatīsimies.

Filmas, ko skatīties parasti ņemu no "Shortcut" (Tet.lv) filmu un animāciju piedāvājuma klāsta. Pirmo gadu (2017.g.) filmu LDM – "Lielais draudzīgais milzis" skatījāmies pa brīvu, nākamie divi gadi jau bija par maksu (2018.g. un 2020.g.). Maksa ir no 1.99 eiro līdz 4.99 eiro (atkarīgs kurā gadā animācijas filma ir iznākusi).

2017.gadā bija liels pārdzīvojums, kur ņemt aparatūru - lielās tumbas skaņai (skaņu efekts ir ļoti svarīgs), datoru, projektoru un lielo ekrānu. Šeit nostrādāja – "Kad kaut ko ļoti vēlies, tad visa pasaule sadodas rokās un viss izdodas, kā iecerēts!". Projektoru un datoru uz šo pasākumu mums aizdeva Vaives tautas nams, tumbas un citas ar skaņu saistītās ierīces aizdeva jaunieši, kuriem mājās tādas bija, bet ekrāns mums bija un ir paštaisīts (sākumā agroplēve, tagad 3 balti palagi sašūti kopā, visu satur koka līstes). Nākamos 2 gadus mums ir laba sadarbības ar Vaives tautas namu, no kura aizņemamos visu atskaņošanas komplektu.

Lieliski, kad ir palīgi sakārtot lietas, kas saistās ar aparatūras uzstādīšanu atskaņošanu. Vislielākie palīgi šajā jomā ir jaunieši un bērnu tēvi. Viņi ir ne tikai lielākie palīgi, bet to dara no sirds un ar lielu prieku.

2017.gads – "LDM" – Lielais draudzīgais milzis" (kino)

2018.gads - "Lielās pēdas dēls" (animācija)

2019.gads – kino nenotika, jo Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā tika veikts remonts un bibliotēkas kārtības darbi).

2020.gads – "Dziedi!" (animācija)

Katru gadu (kopš tiek rādīts kino) šis ir visapmeklētākais un gaidītākais pasākums vasaras izskaņā - brīvdabas kino vakars. Uz kino vakaru ierodas vismaz no 50 – 100 dažādu vecumu skatītāji (reālā uzskaitē nav veikta). Šo pasākumu Rīdzenes bibliotēka rīko jau 3 gadu un uz kino vakaru ierodas arī iedzīvotāji no Cēsu pilsētas un kaimiņu pagastiem. Liels prieks, ka nelielā ciematīņā ir vieta, kur satikties, pabūt kopā un kopā noskatīties kino.

Un pēc kino – rotaļas, spēles, dejas!

Par katru no kino vakariem ir bijušas ļoti labas atsauksmes, ir pārdomas ko varu uzlabot, un zinu ka šo ideju realizēšu arī nākamās vasaras izskaņās. Lai mums izdodas iepriecināt un rast prieku!

**Piektdien,
11. augustā plkst. 21.30**

**Brīvdabas kino vakars
pie
Rīdzenes bibliotēkas**

Skatīsimies:
"Lielais draudzīgais milzis" (The BFG)

Lidzi ņemt:
popkornu, limonādi, mazu spilventiņu
(uz kā sēdēt) un pledu...

Lietus gadījumā kino skatīsimies
bibliotēkas telpās.

Bibliotēkas piedāvātie pasākumi ir bez
maksas.

2017.gads

Piektdien, 10. augustā plkst. 22.00

Brīvdabas multfilmas vakars ārā pie Rīdzenes bibliotēkas

**"Lielās Pēdas dēls"
(The SON of BIGFOOT)**

Lidzi ņemt:
savus gardākos našķus, limonādi (ūdeni) un
sedziņu (uz kā sēdēt)

Lietus gadījumā multfilmas vakaru pārcelsim
uz citu datumu.

Bibliotēkas piedāvātie pasākumi ir bez
maksas.

2018.gads

2020.gads

Lielie palīgi – Kristaps un Ģirts un mazā asistente - Estere

Skaņošana - Ģirts

Kino apmeklētāji

Kino apmeklētāji

Uzstādīšana un skaņošana: Ģirts un Kristaps,
vēl pēdējie norādījumi: bibliotēkas vadītāja Jana

2017.gads (pirmsākums)

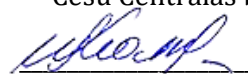

Kino apmeklētāji (ar skatu uz ekrānu)

2021. gada 23. februārī

Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore

 NATĀLIJA KRAMA